

Jaarverslag 2022

samen leren en dromen realiseren

Voorwoord

Hoewel het nu bijna niet meer voor te stellen is, eindigde het onderwijs in 2021 heel abrupt. Scholen moesten vanwege covid-19 opnieuw plotsklaps de deuren sluiten. Kerstdiners werden naar voren gehaald, Chromebooks werden meegegeven naar huis en lessen werken omgebouwd naar onlinelessen. De flexibiliteit van alle collega's was geweldig en kostte veel energie. Gelukkig mochten we na de kerstvakantie weer op school beginnen, maar duidelijk was dat covid-19 nog altijd zijn schaduw over het onderwijs wierp. Zieke leerlingen moesten na herstel worden bijgewerkt. Zieke collega's moesten worden vervangen en vanwege de krapte op de arbeidsmarkt zijn er weinig vervangers beschikbaar. Dit betekent dat de gezonde collega's telkens een stapje extra hebben gezet om het onderwijs te laten voortgaan. Hier zijn we ontzettend trots op en het geeft een onrustig gevoel. Hoelang kunnen we deze extra inzet blijven vragen? We willen collectieve overbelasting voorkomen. Vandaar dat we intensief inzetten op vitaliteit en welbevinden. Dit doen we op veel manieren, maar bovenal door ons vooral te richten op onze primaire taak, onderwijs geven. Want geen vak is mooier dan lesgeven aan kinderen.

In 2022 heeft de inspectie het vierjaarlijks toezicht bij Klasse uitgevoerd. We zijn trots op het mooie rapport dat we hebben ontvangen. Kernwoord in het rapport was vertrouwen. De inspectie heeft geconstateerd dat Klasse werkt op basis van vertrouwen en dat dit leidt tot goed onderwijs. De feedback van de inspectie heeft ons nieuwe ideeën gegeven om het onderwijs nog beter te maken en hiermee gaan we de komende jaren aan de slag. Belangrijke speerpunten bij Klasse zijn al geruime tijd geletterdheid en gecijferdheid en inmiddels is de landelijke trend ook veel aandacht te besteden aan deze basisvaardigheden.

Goed onderwijs vraagt goede leerkrachten, schoolleiders, intern begeleiders, leraar-ondersteuners, assistenten en conciërges. Alleen samen kunnen we de scholen goed laten functioneren. Afgelopen jaar hebben we veel geïnvesteerd in het opleiden van (nieuwe) collega's en dat blijven we doen. Zes zij-instromers zijn begonnen aan hun opleiding en twee hebben hun diploma behaald. Tien assistenten scholen zich om leerkracht te worden, drie bereiden zich voor op de toelatingstoetsen en alle overige collega's volgens allerlei vormen van scholing om nog beter in hun werk te worden. Bij Klasse investeren we bewust in leren, omdat leren behalve kennis ook veel plezier en energie geeft. En dit is dagelijks terug te vinden in onze klassen. Werken in het onderwijs en werken bij Klasse is leuk!

College van bestuur
Cristel Wieman

Jaarverslag 2022 in vogelvlucht

CIJFERS

1. Exploitatieresultaat

€ 1.205.505,-

2. Leerlingaantallen

3.386 op 1-02-2022
2.992 op 1-10-2021

Stijging van **13%**

3. Inkomsten en uitgaven per leerling:

Personeel
€ 26.736.366,00

Per leerling
per leerling
€ 7.661,01

Afschrijving
€ 699.606,00

per leerling
€ 206,62

Huisvesting
€ 2.008.985,00

per leerling
€ 593,32

Overig
€ 2.225.248,00

per leerling
€ 657,19

Waarvan leermiddelen
€ 1.091.809,00

per leerling
€ 322,45

PERSONEEL

1. Aantal medewerkers

Per 31-12-2022 waren er
329 FTE in dienst
(31-12-2021: 294 FTE)

2. Onderverdeling functies

Bestuur/management

Aantal FTE Vorig jaar (T-1)	Aantal FTE Verslagjaar (T)
19	19

Personeel primair proces/onderwyzend personeel

Aantal FTE Vorig jaar (T-1)	Aantal FTE Verslagjaar (T)
205	228

Ondersteunend personeel/overige deelnemers

Aantal FTE Vorig jaar (T-1)	Aantal FTE Verslagjaar (T)
70	82

Totaal
294   Totaal
329

3. Vaste contracten/tijdelijke contracten

248
vaste contracten

81
tijdelijke contracten

5. Investering in scholing medewerkers (CAO versus Klasse)

2022 € 482.276,- (2021 € 362.116,-)
€ 1.466,- per FTE (€ 500,- volgens CAO PO)

4. Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage
4,26% in 2021 naar
5,83% in 2022

6. Zij-instromers

In 2022 zijn er
6 zij-instromers
gestart

ONDERWIJS

1. Resultaten vierjaarlijks inspectieonderzoek bestuur en scholen – 2022

Visie, ambities en doelen
voldoende

Uitvoering en kwaliteitscultuur
goed

Evaluatie, verantwoording en dialoog
voldoende

2. Onderwijsresultaten

Referentieniveau 1F

63%

Op of boven signaleringswaarde inspectie EN op of boven gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging

Referentieniveau 2F/1S

63%

37%

Op of boven signaleringswaarde inspectie EN onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging

31%

0%

Onder signaleringswaarde inspectie EN onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging

6%

3. NPO-gelden

Totaal uitgegeven
€ 423,- per leerling

Waarvan **90.85%**
uitgegeven
aan loonkosten

en **9.15%**
aan overige uitgaven

Inhoud

Voorwoord	3
Jaarverslag 2022 in vogelvlucht	4
Bestuursverslag 2022	7
1. Het schoolbestuur	8
1.1 Profiel	8
1.2 Organisatie	10
2. Verslag intern toezicht	16
2.1 (Gemeenschappelijke) medezeggenschap	16
2.2 Verantwoording GMR	16
2.3 Raad van toezicht	17
2.4 Verantwoording raad van toezicht	19
3. Verantwoording van het beleid	24
3.1 Onderwijs & Kwaliteit	24
3.2 Personeel & Professionalisering	33
3.3 Huisvesting & Facilitaire zaken	35
3.4 AVG	37
3.5 Financieel beleid	37
3.6 Continuïteitsparagraaf	46
4. Verantwoording van de financiën	48
4.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	48
4.2 Financiële positie	49
Jaarrekening	53
Balans per 31-12-2022	54
Staat van baten en lasten 2022	55
Kasstroomoverzicht 2022	56
Grondslagen	57
Toelichting behorende tot de balans	63
Overzicht vorderingen op OCW	67
Overzicht schulden aan OCW	68
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	70
Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	71
Overzicht verbonden partijen	74
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	75
Bestemming resultaat	76
Gebeurtenissen na de balansdatum	79
Overige gegevens	80
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	81
Ondertekening jaarrekening 2022	
Bijlagen	86
Bijlage 1: Onderwijssubsidies Gemeente OAB 2022	87
Bijlage 2: Uitsplitsing overige vorderingen, overige schulden en overige kosten	88

Bestuursverslag 2022

1. Het schoolbestuur

1.1 Profiel

Dit is Klasse

Stichting Klasse maakt inspirerend, openbaar basisonderwijs mogelijk in Gouda, Waddinxveen, Bodegraven-Reeuwijk en Woerden. Dit doen we met een open blik naar elkaar en de wereld. Klasse heeft zeventien locaties, waaronder een school voor speciaal basisonderwijs en een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, waar zo'n 450 medewerkers onderwijs verzorgen aan ongeveer 3.600 leerlingen. Onze scholen hebben ieder een eigen gezicht. Zij onderscheiden zich in onderwijsconcept (Jenaplan, Dalton), in profiel (verhalen, podiumkunsten) en in aanbod (meer- en hoogbegaafdenonderwijs, onderwijs voor anderstaligen).

Toegankelijkheid & toelating: Ieder kind is welkom!

Openbaar onderwijs heeft een belangrijke maatschappelijke opdracht en is voor iedereen toegankelijk. Openbaar onderwijs neemt niet één levensbeschouwing als vertrekpunt, maar biedt ruimte voor diversiteit. Op die manier leren wij kinderen van jongs af aan respect te hebben voor elkaars overtuiging of mening. Onze scholen zijn de maatschappij in het klein en streven er naar een afspiegeling te vormen van de buurt waarin ze gevestigd zijn. Op onze scholen staat de individuele leerling centraal: zijn of haar onderwijsbehoefte is de norm. Uitgangspunt daarbij is dat wij onze leerlingen de kans bieden om het beste uit zichzelf te halen. Leren zien wij overigens niet als een individueel proces.

Ons motto is **Leren doe je samen!**

Bij Klasse is ieder kind welkom en daarom hanteren wij in principe voor onze reguliere basisscholen geen wachtlijsten. Om op een sbo- of so- of vso-school geplaatst te kunnen worden, heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig. Dit verloopt via de samenwerkingsverbanden waarin Klasse participeert.

Samen in ontwikkeling

Onze scholen bieden goed onderwijs en maken hiervoor gebruik van de nieuwste technologieën en meest recente wetenschappelijke inzichten. Onze medewerkers zijn bevlogen, leergierig, ondernemend en inspirerend. Zij krijgen de ruimte en het vertrouwen om optimaal te presteren en hun ambities waar te maken. We zorgen voor onderlinge ontmoetingen om van en met elkaar te leren. De organisatie en de medewerkers zijn altijd in ontwikkeling.

De Klasse KOERS 2020 – 2025

De Klasse KOERS 2020-2025 heeft als motto *Samen leren en dromen realiseren* en geeft ons richting voor de toekomst. Het beschrijft wie we zijn en waar we voor staan en gaan. Op de koerspijlers baseren wij ons beleid en ons onderwijs. In de afbeelding hieronder staat onze KOERS kernachtig verwoord.

Waar we van dromen

We dromen van een wereld waar verschillen gezien, omarmd en overbrugd worden en we samen leren en samenleven.

Waar in we geloven

- **K**ennis als basis voor kwaliteit en innovatie
- **O**penbaar als bron voor burgerschap
- **E**igenaarschap als grondslag voor groei
- **R**uimte als randvoorwaarde voor ontwikkeling
- **S**amen als sleutel voor goed onderwijs

Waar we voor gaan

De school als inspirerende ontmoetingsplek, verbonden met – en zichtbaar in – de wijk, waar we je onderwijzen en begeleiden. Een plek waar je jezelf, de ander en de wereld leert kennen en van betekenis bent.

Wat we beloven

We geven je een basis mee voor het leven. Bij ons groei je uit tot een trotse, zelfbewuste, nieuwsgierige wereldburger die met een open blik midden in de wereld staat.

Hoe we zijn en werken

Ambitueus

We leggen de lat hoog en halen het beste uit onszelf en anderen.
We doen wat we zeggen en werken doelgericht.

Nieuwsgierig

We willen weten hoe het zit, zoeken uit wat nóg beter kan en blijven onszelf verbazen.

Samen

We kennen elkaar en onze omgeving. We maken samen het verschil en benutten elkaars talenten.

Ondernemend

We nemen initiatief en durven te handelen in een veranderende omgeving.

Professioneel

We nemen onze verantwoordelijkheid en werken aan onze ontwikkeling.

1.2 Organisatie

Stichting Klasse is een schoolbestuur voor openbaar basisonderwijs. We bestaan uit vijftien basisscholen, een school voor speciaal basisonderwijs en een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs in de gemeenten Gouda, Waddinxveen, Bodegraven-Reeuwijk en Woerden.

Contactgegevens

Naam: Stichting Klasse
 Bestuursnummer: 41527
 Adres: Middenmolenlaan 68a, 2807 EC Gouda
 Telefoonnummer: 0182-622711
 E-mail: info@stichtingklasse.nl
 Website: stichtingklasse.nl

Scholen

Onder het bevoegd gezag van Klasse vallen de volgende scholen:

BRIN	Naam school	Plaats	Website school
15AN (000)	OBS Wereldwijs	Gouda	www.obswereldwijs.nl
15AN (002)	OBS Vindingrijk	Gouda	www.obsvindingrijk.nl
15X0 (000)	OBS De KAS	Gouda	www.obsdekas.nl
15X0 (100)	OBS Het Schateiland	Gouda	www.obsdetschateiland.nl
15X0 (101)	OBS Het Groene Eiland	Gouda	www.hetgroene-eiland.nl
04FB	Jenaplanschool De Carrousel	Gouda	www.carrousel.nl
22KD	OBS 't Palet	Gouda	www.paletgouda.nl
16GW	SBO Het Avontuur	Gouda	www.sbo-hetavontuur.nl
19XZ (000) 19XZ (100)	De Startbaan SO & De Startbaan Praktijkcollege (VSO)	Gouda	www.destartbaangouda.nl
21QK	OBS Dick Bruna	Waddinxveen	www.dickbrunaschool.nl
180A	OBS Theo Thijssen	Waddinxveen	www.theothijssenschool.nl
10CR	OBS Het Vogelnest	Bodegraven	www.basisschoolhetvogelnest.nl
18JF	OBS De Venen	Reeuwijk	www.obsdevenen.nl
24ZC	OBS Andersen	Woerden	www.andersenschool.nl
110C (000)	OBS De Achtsprong	Woerden	www.obsdeachtsprong.nl
110C (002)	OBS Rembrandt van Rijn	Woerden	www.rembrandtvanrijnschool.nl
18IX	OBS De Horizon	Harmelen	www.obsdehorizon.nl

Meer achtergrondinformatie over onze scholen is te vinden op de website www.scholenopdekaart.nl.

Naast deze scholen houden we samen met schoolbesturen de Groeiling en de Vierwindstreken en Quadrant Kindercentra KC de Ontdekkingsreizigers in Gouda in stand (www.kc-deontdekkingsreizigers.nl). Deze samenwerking krijgt vorm in Stichting Federatief.

Bestuur

Het college van bestuur van Klasse werd in 2022 gevormd door:

Naam	Functie	Nevenfuncties betaald/onbetaald	Aandachtsgebieden
C.C. Wieman	- Lid college van bestuur tot 30 april 2022 - Voorzitter college van bestuur vanaf 1 mei 2022	Relevante lidmaatschappen/vertegenwoordiging namens bestuur Klasse (onbetaald): - Bestuurder Stichting Federatief - Lid bestuur Brede School Gouda - Lid bestuur KuVO - Lid bestuur Samenwerkingsverband Midden-Holland po - Lid bestuur Samenwerkingsverband Midden-Holland & Rijnstreek VO - Lid bestuur Samenwerkingsverband Passenderwijs - Lid Kennistafel Effectief Leesonderwijs - Lid beoordelingscommissie Jeugdinterventies NJI	- onderwijskwaliteit - personeel - organisatieontwikkeling
F. Tigges	Voorzitter college van bestuur tot 30 april 2022	Relevante lidmaatschappen/vertegenwoordiging namens bestuur Klasse (onbetaald): - Lid bestuur Samenwerkingsverband Passenderwijs - Lid bestuur RTC Transvita - Bestuurder Stichting Federatief	- huisvesting - financiën - ict - personeel
H.G. Boswerger	Lid college van bestuur vanaf 1 juni 2022	Relevante lidmaatschappen/vertegenwoordiging namens bestuur Klasse (onbetaald): - Bestuurder stichting MFA de Wiericke - Lid bestuur RTC Transvita Op persoonlijke titel: - Voorzitter bestuur Stichting De Haven - Penningmeester Stichting Exploitatie Sportpark Overbos	- huisvesting - financiën - ict

Organisatiestructuur & governance

Het college van bestuur van Stichting Klasse bestaat uit een voorzitter college van bestuur en een lid college van bestuur. Samen vormen zij het bevoegd gezag. Op 1 mei 2022 heeft Frank Tigges afscheid genomen als voorzitter van het college van bestuur. Hij is opgevolgd door Cristel Wieman, die sinds augustus 2017 lid college van bestuur was. Na een wervingsprocedure heeft de raad van toezicht Rik Boswerger op 1 juni 2022 benoemd als nieuw lid college van bestuur.

De raad van toezicht, bestaande uit vijf leden, vervult de rol van intern toezichthouder en ziet toe op het beleid en beheer van het college van bestuur. De raad van toezicht adviseert het college van bestuur en fungeert tevens als werkgever van het college van bestuur.

Klasse werkt volgens de **Code Goed Bestuur** en is daar in 2022 niet van afgeweken. Daarnaast hanteert Klasse een **integriteitscode** die geldt voor iedereen die optreedt namens of ten behoeve van Klasse. Dus niet alleen medewerkers, directeuren, college van bestuur en raad van toezicht, maar ook voor een bredere kring: bedrijven en instanties die werken in opdracht van Klasse.

Iedere Klasseschool heeft een eigen medezeggenschapsraad, die bestaat uit ouders en medewerkers. Op stichtingsniveau werkt Klasse met een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR is samengesteld uit ouders en leerkrachten. In hoofdstuk 2 wordt verder ingegaan op het toezicht door zowel de GMR als de raad van toezicht.

Binnen de wettelijke en statutaire kaders hebben de bestuurders een volledig volmacht voor het besturen van de stichting, alsmede het verrichten van privaatrechtelijke handelingen namens de stichting. Het college van bestuur geeft op een inspirerende wijze richting en leiding aan de medewerkers van Klasse. Samen zijn de bestuurders verantwoordelijk voor de realisatie van de missie, visie, strategie en doelstellingen van de Klasse en de daaruit voortvloeiende resultaatontwikkelingen.

De schooldirecteuren zijn belast met de dagelijkse leiding van de scholen. De directeuren dragen zorg voor de voorbereiding en uitvoering van het onderwijskundig beleid van de scholen, alsmede de organisatie, schooladministratie en andere school gerelateerde zaken. De schooldirecteuren zijn verantwoordelijk voor de resultaten van de scholen en hebben de leiding over het eigen team. De schooldirecteuren leggen verantwoording af aan het college van bestuur. Het directiebestuur is het overlegorgaan van de schooldirecteuren en het college van bestuur. Het directiebestuur heeft een adviserende rol over het vast te stellen beleid.

Het bestuurskantoor biedt professionele ondersteuning aan het college van bestuur, de raad van toezicht en de scholen. Op het kantoor werken negen medewerkers, met ieder hun eigen expertise op het gebied van personeelszaken, financiën, ICT, huisvesting, onderwijskwaliteit en beleid en communicatie.

Overige ontwikkelingen

In 2020 heeft Jenaplanschool De Carrousel Klasse benaderd om onderdeel van het bestuur te worden. De Carrousel was een eenpitter geleid door een vrijwillig ouderbestuur. Het ouderbestuur had geconcludeerd dat de veranderingen in onderwijswetgeving en huisvesting een professionele organisatie vragen en dat dit voor vrijwilligers te veel gevraagd is. Het proces om tot een formele fusie te komen had tijd nodig, maar op 1 september 2022 was het zover. De Carrousel was onderdeel van Klasse geworden.

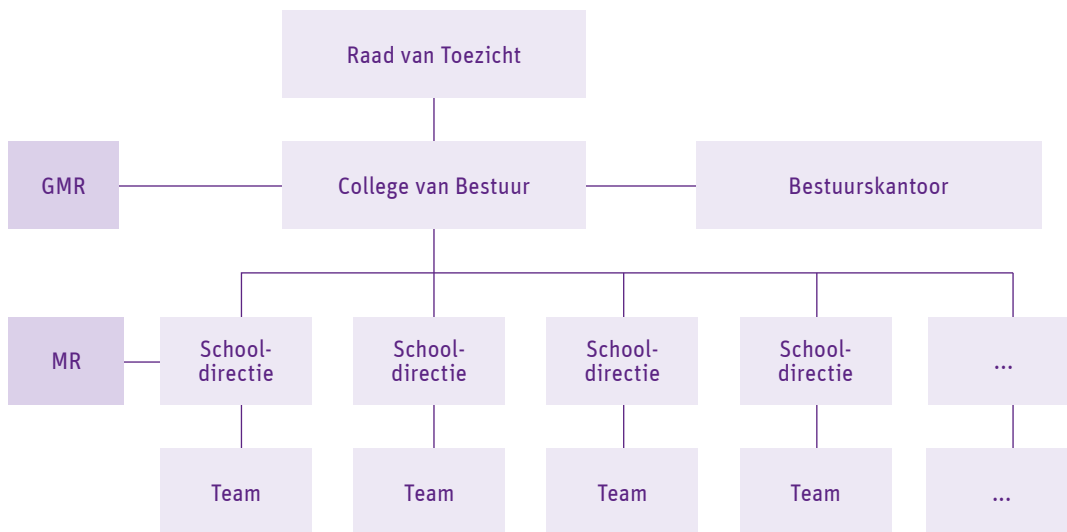
Toekomstige ontwikkelingen

Jenaplanschool De Kring in Woerden is onderdeel van het bestuur Trinamiek. De meeste scholen van Trinamiek staan in Nieuwegein en IJsselstein. Hierdoor is het voor De Kring lastig om samen te werken binnen het bestuur. Trinamiek heeft in het belang van het onderwijs daarom aan Klasse gevraagd om De Kring over te nemen. In de loop van 2023 zal de school formeel worden overgedragen aan Klasse.

Na een ingewikkeld traject om te komen tot een gedeeld bevoegd gezag voor Kindcentrum de Ontdekkingsreizigers ziet Stichting Federatief in 2023 formeel het levenslicht. Het BRIN-nummer van KC de Ontdekkingsreizigers gaat over naar Federatief en de directeur treedt in dienst van de nieuwe organisatie. Het bevoegd gezag van Federatief bestaat uit bestuurders van De Vier Windstreken, De Groeiling en Klasse.

Organigram

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Wij vinden het belangrijk om bij de vormgeving en uitwerking van ons beleid en onderwijs in dialoog te treden met belanghebbenden bij onze scholen en ons bestuur. Dat kunnen zowel interne als externe partners zijn.

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de (horizontale) dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Ouders	Ouders zijn vertegenwoordigd in ouderraden en medezeggenschapsraden op schoolniveau en in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.
Gemeenten	Elke gemeente organiseert overleggen, zoals de lea (lokale educatieve agenda), oogo (op overeenstemming gericht overleg). Deze overleggen gaan over huisvesting, onderwijsachterstanden en overig gemeentelijk beleid rond onderwijs en jeugd.
Stichting Federatief – schoolbestuur PO	• Aansturing van het onderwijs en de organisatie van KC Ontdekkingsreizigers; • Nieuwbouw voor KC Ontdekkingsreizigers; • Organisatie van het formele proces om KC Ontdekkingsreizigers per 1 april 2023 van De Groeiling over te dragen aan stichting Federatief.
Stichting De Groeiling – schoolbestuur PO	• Deelname in gezamenlijke stichting Federatief, een nieuw schoolbestuur voor KC Ontdekkingsreizigers; • Samenwerking binnen het speciaal basisonderwijs.
Stichting De Vier Windstreken – schoolbestuur PO	• Deelname in gezamenlijke stichting Federatief, een nieuw schoolbestuur voor KC Ontdekkingsreizigers; • Samenwerking binnen het speciaal basisonderwijs.
Quadrant Kindercentra	Partner Kinderopvang: – KC De Ontdekkingsreizigers in Gouda – Dick Brunaschool in Waddinxveen – Theo Thijssenschool in Waddinxveen – Vindingrijk in Gouda – 't Palet in Gouda – Het Groene eiland in Gouda – Wereldwijs is Gouda – De Venen in Reeuwijk
Junis Kinderopvang	Partner Kinderopvang: – Het Vogelnest in Bodegraven
Kindcentrum De Schaapskooi	Partner Kinderopvang: – Het Schateiland in Gouda – De KAS in Gouda

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de (horizontale) dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Partou Kinderopvang	Partner Kinderopvang: – De Carrousel in Gouda
Kindercentra Midden-Nederland Kind & Co	Partner Kinderopvang: – Andersenschool in Woerden – De Achtsprong in Woerden – Rembrandt van Rijnschool in Woerden – De Horizon in Harmelen
Koko Kinderopvang	Partner Kinderopvang: – De Venen in Reeuwijk (tot 1-8-2022)
Buitenwereld	Partner Kinderopvang: – SBO Het Avontuur
Gemiva	Samenwerking kindcentrum Bloemendaal en (V)SO De Startbaan op het gebied van gespecialiseerde zorg en onderwijs.
Samenwerkingsverband Midden Holland PO	Doel het passend onderwijs in de regio gezamenlijk goed vorm te geven.
Samenwerkingsverband Midden-Holland en Rijnstreek VO	Doel het passend onderwijs in de regio gezamenlijk goed vorm te geven.
Samenwerkingsverband Passenderwijs	Doel het passend onderwijs in de regio gezamenlijk goed vorm te geven.
Brede school	In Gouda organiseert de Brede School activiteiten voor kinderen en ouders van twee tot en met veertien jaar. Activiteiten zijn gericht op opvoedingsondersteuning en onderwijsondersteuning. Klasse maakt deel uit van het bestuur van de Brede School.
RTC Transvita	RTC Transvita is een regionaal transfercentrum. Diverse besturen organiseren via Transvita gezamenlijk onder andere een invalpool, leiden zij-instromers op en investeren in goed werkgeverschap.
Hogeschool Leiden	Klasse participeert in het Samen Opleiden om gezamenlijk te zorgen voor goed voorbereide nieuwe collega's door stagiaires en voor zij-instromers goed te begeleiden.
NOLAI	Nationaal Onderwijslab Artificiële Intelligentie, Klasse maakt deel uit van de stuurgroep.
SIVON	Samen Inkopen voor Onderwijs Nederland, Klasse is lid van deze organisatie om op de meest efficiënte wijze ontvangen middelen te besteden.
Stichting Kunstzinnige Vorming Woerden (KUVVO)	Klasse maakt deel uit van het bestuur.
Stichting MFA's De Wiericke	Klasse maakt deel uit van dit bestuur omdat obs De Venen is gehuisvest in MFA de Oude Tol.
PO-raad	Besturenorganisatie Primair Onderwijs waarvan Klasse lid is.

Meldingen en klachten

Vertrouwenspersonen

Als onderdeel van een sociaal veilig school- en werkklimaat is op elke school van Klasse een vertrouwenspersoon aanwezig voor leerlingen en ouders. Op het bestuurskantoor zijn twee vertrouwenspersonen benoemd waar medewerkers en externe partners terecht kunnen. Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon aangesteld voor alle belanghebbenden bij Klasse. Wanneer een melder zich beperkt voelt om een onderwerp met de direct leidinggevende, de adviseur ontwikkeling personeel en organisatie, het college van bestuur of de interne vertrouwenspersoon te bespreken, kan contact opgenomen worden met de externe vertrouwenspersoon die ingehuurd wordt via Kwadraad.

Bij Klasse vinden wij het belangrijk dat alle klachten en kwesties serieus genomen worden en volgens correcte routes worden opgepakt, zodat de melder gehoor vindt en het probleem naar tevredenheid kan worden opgelost. Om deze taak goed te kunnen uitoefenen hebben, werken de vertrouwenspersonen volgens de taakomschrijving vertrouwenspersonen Klasse en is er een netwerk opgericht, met als doel om van elkaar te leren en elkaar te helpen bij eventuele complexe vraagstukken. In 2022 heeft het netwerk een bijeenkomst georganiseerd, waarin samen met de externe vertrouwenspersoon is geoefend met het voeren van gesprekken.

In 2022 was sprake van vier meldingen bij de extern vertrouwenspersoon op het gebied van ongewenste omgangsvormen. Deze meldingen zijn op de juiste plek belegd naar tevredenheid van de melders opgelost. De interne vertrouwenspersonen zijn vier keer benaderd, waarvan drie keer door medewerkers en een keer door een ouder. De ouder is doorverwezen naar de externe vertrouwenspersonen. Van de drie overige meldingen is een melding is op de juiste plek belegd en daarmee naar tevredenheid afgehandeld. Bij de andere twee meldingen heeft de vertrouwenspersoon advies gegeven over welke stappen de melder kon doorlopen.

Klachten

Op het bestuurskantoor is in 2022 een formele klacht van ouders binnengekomen. De interne klachtencommissie, bestaande uit het lid college van bestuur en de bestuurssecretaris, hoefde hierbij niet in actie gekomen, want de klacht betrof een leerling die niet meer op een school van Klasse zat en ouders wilden slechts een signaal afgeven met de klacht.

Klokkenluidersregeling

Sinds 2019 is er een nieuwe Europese richtlijn die klokkenluiders beter moet beschermen. Deze geldt voor het onderwijs per 17 december 2021. Klasse heeft om die reden een Klokkenluidersregeling vastgesteld, conform deze richtlijn. Deze regeling vervangt de meldregeling vermoeden van een misstand uit 2019. Er is in 2022 geen gebruik gemaakt van deze regeling.

Het klachten- en meldingenbeleid en de klokkenluidersregeling zijn opgenomen op de website van Klasse en op de websites van de scholen van Klasse: <https://stichtingklasse.nl/Integriteit-Klachten-Klokkenluiders-Vertrouwenspersonen>.

Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

In 2022 is de impact van Covid-19 voor Klasse meer voelbaar geworden. Het onderwijs ging door, maar werd bemoeilijkt doordat zowel medewerkers als leerlingen ziek werden en noodgedwongen thuis moesten blijven in isolatie of quarantaine. Helaas is er door de krapte op de arbeidsmarkt nauwelijks inval te organiseren. Dit betekent dat schoolteams met minder mensen dezelfde hoeveelheid werk moesten verrichten. Dit heeft veel gevraagd van medewerkers en is van invloed op de onderwijskwaliteit. Hoewel de extra investeringen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs ons in staat hebben gesteld extra personeel aan te nemen was het door het hoge uitvalpercentage niet altijd mogelijk om de voorgenomen plannen te realiseren zoals bedoeld. Tot op heden is het Klasse gelukt om elke schooljaar met een volledige bezetting te kunnen starten. Gezien de landelijke problematiek van het lerarentekort is dit in de toekomst wellicht niet meer mogelijk. Dit vraagt nu al nadenken over andere organisatievormen.

2. Verslag intern toezicht

2.1 (Gemeenschappelijke) medezeggenschap

Iedere Klasseschool heeft een eigen medezeggenschapsraad, die bestaat uit ouders en medewerkers. Op stichtingsniveau werkt Klasse met een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR is samengesteld uit ouders en leerkrachten. Het streven is om zoveel mogelijk scholen vertegenwoordigd te hebben in de GMR. Eind 2022 bestond de GMR uit drie ouderleden en zeven personeelsleden. Het werven van nieuwe leden wordt voortgezet en blijft een punt van aandacht.

De GMR overlegt zes keer per jaar met het college van bestuur. Zo vindt overleg plaats over de begroting, het bestuursformatieplan en beleidskeuzes. Tevens vraagt het college advies en instemming voor nieuw beleid en wijzigingen in het bestaande.

2.2 Verantwoording GMR

In 2022 zijn de volgende thema's/onderwerpen aan de orde gekomen tijdens de vergaderingen.

Bestuurlijk:	
Vierjaarlijks inspectieonderzoek bestuurlijk toezicht	ter informatie
Herziening Medezeggenschapsstatuut en reglement	instemming
Fusie Jenplanschool de Carrousel	instemming
Intentie tot fusie Jenplanschool de Kring	ter informatie
Onderwijs:	
Onderwijs aan nieuwkomers	ter informatie
Nationaal Programma Onderwijs	ter bespreking
Personeel:	
Werkverdelingsbeleid	advies en instemming
Werkgelegenheid/krapte op de arbeidsmarkt	ter bespreking
Ziekteverzuim	ter informatie
Bestuursformatieplan	advies en instemming
Vitaliteit	ter informatie
Wijziging beleid van startbekwaam naar expert	ter informatie
Financieel:	
Begroting 2023	advies
Treasurystatuut	instemming
Huisvesting:	
Ontwikkelingen huisvesting diverse scholen	ter informatie
Beleid:	
Klokkenluidersregeling	instemming
Coronaprotocollen	ter informatie

Een afvaardiging van de GMR heeft in 2022 deelgenomen aan het vierjaarlijks inspectie-onderzoek naar het bestuurlijk toezicht van Klasse. Tevens hebben leden van de GMR zitting gehad in de benoemingsadviescommissie voor een nieuw te werven lid van het college van bestuur en de benoemingsadviescommissie voor twee nieuwe leden van de raad van toezicht.

2.3 Raad van toezicht

De raad van toezicht, bestaande uit vijf leden, vervult de rol van intern toezichthouder en ziet toe op het beleid en beheer van het college van bestuur. De raad van toezicht adviseert het college van bestuur en fungeert tevens als werkgever van het college van bestuur. De raad van toezicht hanteert de **Code Goed Bestuur**, die in 2021 opgesteld is door de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI), de vereniging voor intern toezichthouders uit de sectoren kinderopvang en onderwijs. Tevens werkt de raad van toezicht conform de statuten en reglementen van Stichting Klasse en aanvullend heeft de raad ook een aantal reglementen voor zijn eigen functioneren en dat van zijn commissies. De leden van de raad worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen eenmaal herbenoemd worden. De raad kiest uit zijn midden een voorzitter en een vicevoorzitter.

De raad van toezicht was in 2022 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Nevenfuncties betaald/onbetaald	Aandachtsgebied en/of commissies*
M.P. Angenent	• Voorzitter tot 1 augustus 2022	Partner bij Pafort & Partners Nevenactiviteiten: • Voorzitter visitatiecommissies bij Raeflex, visitatie-organisatie voor woningcorporaties • Voorzitter van het Utrechts Kamerkoor • Vicevoorzitter van de stichting Wilhelminapark	• Lid beoordelingscommissie
J.H.M. de Heij	• Lid	Nevenactiviteiten: • Lid raad van toezicht Leonardo da Vinci college Leiden • Lid en secretaris Adviesraad gemeente Alphen aan den Rijn • Lid Cliëntenraad Huisartsenpost de LIMES BV • Coach bij coach 4 you	• Lid commissie onderwijs & personeel • Lid remuneratiecommissie Tot 6 oktober 2022: • Lid onderwijscommissie
J.J. Kraeima	• Voorzitter m.i.v. 1 augustus 2022 • Vicevoorzitter tot 1 augustus 2022	Stafmanager HR/ lid Managementteam RVKO Nevenactiviteiten: • Lid raad van toezicht Stichting Paasheuvelgroep • Lid veldadviesraad Master Passend Meesterschap, Marnix college • Lid begeleidingscommissie arbeidsmarktvaartstukken APPO	Lid beoordelingscommissie Tot 6 oktober 2022: • Lid remuneratiecommissie • Lid onderwijscommissie • Lid beoordelingscommissie • Portefeuillehouder personeel

Naam	Functie	Nevenfuncties betaald/onbetaald	Aandachtsgebied en/of commissies*
R. Looije	• Lid m.i.v. 1 september 2022	Directeur SPB Gouwe en Rijnstreek B.V. en directeur Bouwacademie Groene Hart Nevenactiviteiten: • Lid raad van toezicht SOL Ambacht (openbaar basis-onderwijs en kinderopvang) • Voorzitter bestuur regionale commissie bouw Gouwe en Rijnstreek • Voorzitter bestuur gebruikersvereniging Bouwworks • Bestuurslid Vakgroep Opleidingsbedrijven bij Bouwend Nederland • Lid Valideringscommissie Concreet Onderwijsproducten	• Lid commissie onderwijs & personeel • Portefeuille huisvesting & onderhoud
S.J. Keulen	• Lid m.i.v. 1 september 2022	Strategisch adviseur Algemene Rekenkamer Nevenactiviteiten: • Vicevoorzitter en bestuurslid rekenkamer Utrecht • Parttime lecturer Public Financial Management voor de International Institute of Social Studies (Erasmus Universiteit) en het FHR Institute for Higher Education in Suriname • Voorzitter raad van toezicht Stichting GoudApot	• Lid auditcommissie • Lid remuneratiecommissie
P.H.J. Vrancken	• Vicevoorzitter m.i.v. 1 augustus 2022 • Lid tot 1 augustus 2022	Nevenactiviteiten: • Strategisch adviseur HBO Drechtsteden • Lid raad van toezicht Nationaal Onderwijsmuseum, tevens voorzitter van de auditcommissie • Bestuursvoorzitter Kien, ICT-coöperatie in onderwijs • Lid van de raad van toezicht van LMC Voortgezet Onderwijs, tevens lid van de auditcommissie • Lid raad van toezicht Gooise Scholen Federatie, tevens voorzitter auditcommissie • Voorzitter raad van toezicht Stichting Federatief • Voorzitter breedband Drechtsteden	• Lid auditcommissie • Lid beoordelingscommissie Tot 6 oktober 2022: • Portefeuille huisvesting en onderhoud
B. Zoodsma	• Lid tot 1 augustus 2022	Senior adviseur planning & control bij de gemeente Delft Nevenactiviteiten: Lid Raad van Tucht, Certified Public Controllersopleiding	• Lid auditcommissie • Lid remuneratiecommissie

Benoeming nieuwe leden

Met ingang van 1 augustus 2022 hebben voorzitter M.P. Angenent en lid B. Zoodsma afscheid genomen van de raad van toezicht. Beiden zijn twee termijnen lid geweest van de raad en waren niet meer hernoembaar. Vicevoorzitter J.J. Kraeima is door de raad gekozen als voorzitter en lid P.H.J. Vrancken tot vicevoorzitter. Voor het werven van twee nieuwe leden is de raad in mei 2022 een wervings- en selectieprocedure gestart. In de benoemingsadviescommissie waren de raad van toezicht, de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en het college van bestuur vertegenwoordigd. Deze werving & selectieprocedure heeft

geresulteerd in de voordracht van twee benoembare kandidaten aan de raad van toezicht. De raad van toezicht heeft vervolgens besloten om S.J. Keulen en R. Looije voor te dragen aan de gemeenteraden ter benoeming als lid van de raad van toezicht van Stichting Klasse. Alle gemeenteraden in het werkgebied van Stichting Klasse hebben ingestemd met deze benoemingen.

Vergoedingsregeling

Het honorarium van de leden van de raad is, conform het advies van de remuneratiecommissie dat op basis van het VTOI-advies daaromtrent is uitgebracht, gelijk gehouden aan het jaar ervoor. De huidige honorering is vastgesteld op € 6000,- op jaarbasis voor de voorzitter en € 4000,- voor de leden (exclusief BTW). Onkostenvergoedingen of vergoedingen voor commissievergaderingen worden niet verstrekt.

Toewijzing accountant

In 2021 heeft de raad van toezicht accountantskantoor Astrium geselecteerd voor de accountantscontrole 2021 en verder, totdat de opdracht wordt beëindigd.

Vergaderingen

De raad van toezicht heeft in 2022 vijfmaal vergaderd, waarvan één vergadering besteed is aan de zelfevaluatie van de raad. De auditcommissie is tweemaal bijeengekomen. De remuneratiecommissie heeft meerdere malen overleg gevoerd. De commissie onderwijs en personeel heeft in 2022 niet vergaderd.

2.4 Verantwoording raad van toezicht

Toezichtskader en Code Goed Bestuur

Het toezicht- en toetsingskader vormt de grondslag van waaruit de raad de organisatie-ontwikkeling en de werkzaamheden van het college van bestuur toetst in het kader van de toezichthoudende taak. Daarbij is het vertrekpunt dat raad van toezicht en college van bestuur partners zijn met onderscheiden verantwoordelijkheden. De raad zoekt daarbij naar het juiste evenwicht tussen vertrouwen geven en controle uitoefenen. In het toezichtkader staan de pijlers van de Klassekoers (kennis, openbaar, eigenaarschap, ruimte en samen) centraal. Daarnaast volgt de raad de Code Goed Bestuur als leidraad om de werkwijze en het handelen van het bestuur te toetsen. De raad heeft geen afwijkingen van die code geconstateerd.

Zelfevaluatie

Deze evaluatie heeft deels plaatsgevonden met het college van bestuur. De raad heeft gereflecteerd op teamsamenstelling qua expertise en persoonlijke stijlen, op toekomstperspectieven en het onderlinge samenspel. Met het college van bestuur is gesproken over hoe raad van toezicht en college van bestuur zich tot elkaar verhouden en de functiescheiding tussen adviserende functie en de andere rollen van de raad van toezicht. De raad en het college beoordelen de onderlinge samenwerking als goed en constructief. De raad heeft afgesproken om meer aandacht te besteden aan de werkgeversrol en hier meer structuur in aan te brengen.

Scholenbezoek en bezoek aan directiebestuur

De raad van toezicht was voornemens om in 2022 de schoolbezoeken weer op te pakken. Het doel van de schoolbezoeken door de raad is om zich op een laagdrempelige manier te laten informeren over wat er leeft op de scholen. Door de beperkende coronamaatregelen is dit in 2022 niet gerealiseerd. In januari en juni 2023 staan er nieuwe schoolbezoeken gepland. Het jaarlijkse bezoek van de voorzitter en een lid aan het directieoverleg heeft in 2022 ook geen doorgang gevonden vanwege de coronamaatregelen.

Contact gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

De vicevoorzitter en een lid van de raad hebben in november 2022 een overleg bijgewoond van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR is tevens betrokken geweest bij de werving- en selectieprocedures van het nieuwe lid college van bestuur en de twee nieuwe leden van de raad van toezicht.

Onderwijsinspectie

In april 2022 heeft de voltallige raad gesproken met de onderwijsinspectie in het kader van het bestuurlijk onderzoek dat de inspectie heeft uitgevoerd. De inspectie heeft haar oordeel over het intern toezicht als volgt geformuleerd:

“Intern toezicht heeft effect. Het bestuur van Stichting Klasse kent een transparante integrale kwaliteitscultuur, een heldere verdeling van rollen en verantwoordelijkheden met een werking die bijdraagt aan de door het bestuur gestelde doelen. De raad van toezicht geeft onafhankelijk en deugdelijk invulling aan zijn taak. Hij heeft goed zicht op de organisatie en toont zich betrokken. Daarbij brengt de raad van toezicht veel eigen kennis en ervaring mee. Het interne toezicht doet verslag van zijn werkzaamheden in het jaarverslag, maar kan meer ingaan op de resultaten die dit toezicht heeft opgeleverd. Zoals hoe en waarop de raad van toezicht precies toezicht heeft gehouden en wat het bestuur daarmee heeft gedaan. Het bestuur vindt het belangrijk om het geld dat het van de overheid krijgt doelmatig te besteden aan het onderwijs en spant zich in om dit zo maximaal mogelijk ten goede te laten komen van zijn leerlingen. De intern toezichthouder heeft in ons onderzoek aangegeven dat en hoe hij toeziet op de doelmatige besteding. Daarnaast komt dit element ook terug in het interne toezichtkader van Stichting Klasse. De wet vereist wel dat de intern toezichthouder verslag doet in het jaarverslag over hoe hij toezicht houdt op de doelmatige besteding (WPO, art. 17c, lid 1 onder e). Omdat dit in het jaarverslag 2020 ontbrak, geven wij het bestuur hiervoor een herstelopdracht. We vertrouwen erop dat deze tekortkoming wordt hersteld, uiterlijk in het jaarverslag 2022.”

Klasse heeft in het jaarverslag van 2021 uitvoering gegeven aan de herstelopdracht.

Opleiding

Naast de bijeenkomsten en kennisdeling georganiseerd door de VTOI-NVTK hebben enkele leden de volgende scholing gevolgd en de inhoud daarvan in de raad teruggekoppeld:

- Masterclass Dynamische Oordeelsvorming (2022)
- Toezien op onderwijskwaliteit PO en VO (2023)

Werkgeversfunctie

Begin 2022 heeft Frank Tigges, voorzitter college van bestuur, de raad kenbaar gemaakt dat hij na zo'n tien jaar bij Klasse bestuurder zou gaan worden bij Nestas Scholengroep. Op 23 februari 2022 heeft de raad bij acclamatie lid college van bestuur Cristel Wieman met ingang van 1 mei 2022 benoemd tot voorzitter van het college van bestuur. Vervolgens heeft de raad de wervings- en selectieprocedure opgestart en een benoemingsadviescommissie aangesteld. Deze commissie bestond uit twee leden van de raad van toezicht, twee leden van de GMR, de beoogd voorzitter van het college van bestuur, twee directeuren en de adviseur ontwikkeling personeel & organisatie. Deze commissie heeft twee benoembare kandidaten voorgedragen aan de raad van toezicht en de raad heeft met ingang van 1 juni 2022 Rik Boswenger benoemd tot lid college van bestuur.

De beoordelingscommissie heeft in november 2022 beoordelingsgesprekken gevoerd met de voorzitter en het lid van het college van bestuur. Voorafgaand aan deze gesprekken heeft de beoordelingscommissie gesproken met enkele directeuren en medewerkers van het bestuurskantoor.

Op 23 februari 2022 heeft de raad de WNT Klassenindeling 2021 en 2022 vastgesteld.

Bestuurders CAO

De raad van toezicht heeft op 30 november 2022 het beleid inschaling college van bestuur op basis van de nieuwe CAO bestuurders 2022 vastgesteld. In de nieuwe CAO wordt er uitgegaan van een salaris gebaseerd op drie elementen.

1. Beloningsbasis

Beloning voor de functie, gebaseerd op totale baten, aantal bekostigde leerlingen en aantal onderwijssoorten. Binnen de salarisschaal zijn van belang de ervaring en vakkennis. Verder kan de zwaarte van de functie beïnvloed worden door verzwarende factoren. Omgevingsfactoren en bestuursmodel spelen hier een rol. Zoals bijvoorbeeld doordecentralisatie, meerdere samenwerkingsverbanden e.d.

2. Snelheid van de doorgroei naar het maximum jaarinkomen

Beloning voor de kwaliteiten van de functionaris. Dit betreft ook competenties die nog ontwikkeld worden of in ontwikkeling zijn of juist schaars zijn.

3. Prestatie afhankelijke component

Beloning voor geleverde prestaties. Niet zijnde prestaties die bij de functies horen. Het gaat om het leveren van prestaties die vitaal zijn voor de organisatie en die redelijkerwijze een bovengemiddelde inzet van de bestuurder vragen.

Voor het college van bestuur van Stichting Klasse is, op basis van de genoemde organisatie kenmerken, beloningsbasis schaal BD van toepassing. Ten aanzien van de snelheid van de doorgroei naar het maximale jaarinkomen heeft de raad besloten tot een model van 10 gelijke periodieken van het minimum tot het maximum van schaal BD.

Jaarlijks wordt het functioneren van de bestuurder beoordeeld door de raad. Wanneer dit leidt tot het eindoordeel 'goed', dan geldt een verhoging van 1 periodiek per 1 augustus van het betreffende jaar, tot het maximum van de schaal is bereikt. De raad heeft de mogelijkheid om hier in negatieve of positieve zin van af te wijken, wanneer sprake is van respectievelijk minder of meer dan goed functioneren

Financiën

De raad heeft op 22 juni 2022, in aanwezigheid van de accountant, het jaarverslag en de jaarrekening over 2021 goedgekeurd. Tevens heeft de raad ingestemd met het inzetten van NPO-gelden als bestemmingsreserve. Het college van bestuur is decharge verleend voor het gevoerde beleid. De raad heeft zich er hierbij van vergewist dat de financiële middelen rechtmatig verkregen zijn en rechtmatig en doelmatig zijn besteed. Op 30 november 2022 heeft de raad de begroting voor 2023 goedgekeurd.

In februari 2022 heeft de raad goedkeuring verleend aan de aanpassingen in het treasury-statuuut. De auditcommissie heeft voorafgaand aan de besluitvorming door de raad tweemaal overlegd met het bestuur en de controller, waarbij specifiek gekeken is naar doelmatigheid en rechtmatigheid.

Stichting Federatief

Stichting Klasse participeert met Stichting De Groeiling en Stichting De Vier Windstreken in Stichting Federatief. Federatief is een schoolbestuur dat in 2021 is opgericht met als doel om het gezamenlijke Kindcentrum de Ontdekkingsreizigers in stand te houden. Naast een gezamenlijk bestuur, wordt de raad van toezicht van Stichting Federatief gevormd door leden van de raden van toezicht van de moederstichtingen. Namens Klasse is vicevoorzitter Peter Vrancken lid van de raad van toezicht van Federatief en vervult hij de voorzittersrol.

Voor de overdracht van het BRIN-nummer van KC De Ontdekkingsreizigers van de Groeiling naar Stichting Federatief zijn in 2022 de statuten van Stichting Federatief aangepast. Door gebruik te maken van de wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen is De Ontdekkingsreizigers formeel een school zonder grondslag geworden. De grondslagen openbaar, protestants-christelijk en katholiek zijn echter gewaarborgd in de samenwerkingsovereenkomst tussen de besturen en Stichting Federatief. De raad heeft op 30 november ingestemd met de door het bestuur van Federatief voorgestelde wijzigingen in de statuten van Stichting Federatief en de samenwerkingsovereenkomst tussen de moederbesturen inzake Federatief en de samenwerkingsovereenkomst tussen Federatief en Quadrant Kindercentra.

Fusies

Sinds 2020 was het college van bestuur in gesprek met het bestuur van Jenaplanschool de Carrousel over een bestuurlijk overdracht. Op 22 februari heeft de raad van toezicht, na een uitvoerig besluitvormingstraject, de bestuurlijke fusie goedgekeurd. De definitieve overdracht van de Carrousel naar Klasse heeft plaatsgevonden op 1 september 2022.

In 2022 is Klasse ook benaderd door schoolbestuur Trinamiek met de vraag of Jenaplanschool De Kring onderdeel kan worden van Klasse. Aangezien de Kring een mooie aanvulling is op het openbare schoolaanbod van Klasse in Woerden heeft de raad ingestemd met het voorstel van het bestuur om te starten met een onderzoek naar de mogelijkheden voor de voorgestelde fusie.

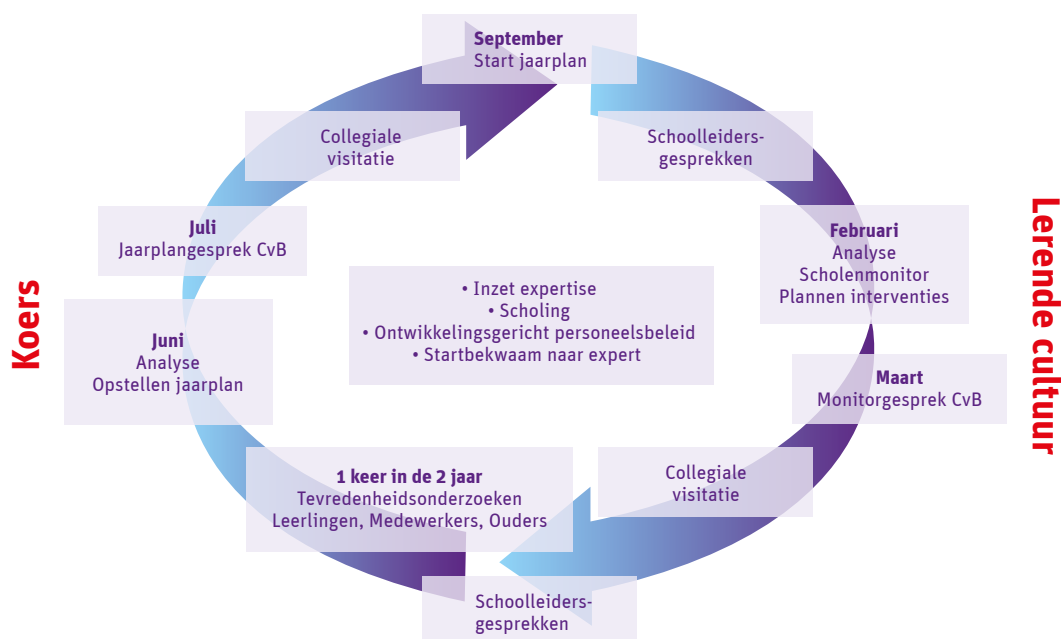
3. Verantwoording van het beleid

3.1 Onderwijs & Kwaliteit

Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

De onderwijskwaliteit is de kwaliteit van het onderwijs dat op een school verzorgd wordt. Deze kwaliteit is niet altijd meetbaar, maar wel herkenbaar, merkbaar en zichtbaar. Het is belangrijk dat het bestuur de onderwijskwaliteit op zijn scholen inzichtelijk maakt en continu verbetert. Bij Klasse definiëren we onderwijskwaliteit aan de hand van onze Klassestandaard, die gebaseerd is op de KOERS van Klasse. In deze standaard is beschreven waaraan een goede school van Klasse voldoet. De Klassestandaard is een ambitie en geeft richting aan de ontwikkelpunten van de scholen.

We houden zicht op de onderwijskwaliteit met verschillende “instrumenten”. In onderstaande afbeelding is de jaarlijkse cyclus weergegeven. De KOERS van Klasse en de lerende cultuur zijn de onderliggers van onze kwaliteitscyclus.

Kwaliteitscultuur

Goede onderwijskwaliteit hangt nauw samen met een lerende cultuur, waarin het elke dag beter willen doen leidend is. De waarden die we bij Klasse hebben vastgelegd: ambitieus, nieuwsgierig, samen, ondernemend en professioneel zijn cruciaal voor het realiseren van goede onderwijskwaliteit. Ook het ontwikkelingsgerichte personeelsbeleid draagt bij aan de lerende cultuur die we bij Klasse nastreven.

De KOERS geeft richting aan de ontwikkelingen op stichtingsniveau en vormt de basis voor de visie van de scholen en de schoolplannen, die lopen van 2020-2024. De KOERS wordt uitgewerkt in jaarplannen op bestuursniveau. Dit proces wordt gezamenlijk vormgegeven. Uit de jaarplan-gesprekken met de directeuren en het directiebestuur worden verschillende gezamenlijke thema's voor het jaarplan gedefinieerd. Op basis van deze input ontstaat een raamwerk voor het Klassejaarplan dat wordt besproken met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de onderwijscommissie van de raad van toezicht. Via deze gesprekken wordt de bijdrage van deze gremia verwerkt in het Klassejaarplan.

Doelen

Uit de jaarplangesprekken met de directeuren en het directiebestuur zijn verschillende gezamenlijke thema's voor 2022 gedefinieerd gebaseerd op de Klasse Koers. Deze thema's zijn hieronder weergegeven. Na het overzicht van de thema's zijn de concrete doelstellingen geformuleerd.

Kennis

1. Directeuren, intern begeleiders, rekencoördinatoren en leerkrachten hebben gedegen kennis over het verschil tussen 1F- en 1S-doelen bij rekenen. Directeuren en intern begeleiders kunnen leerkrachten over dit onderwerp bevragen. Leerkrachten kunnen met deze kennis (beter) regie voeren op de aan te bieden doelen.
2. Alle leerlingen behalen referentieniveau 1 F en leerlingen die uitstromen naar vmbo-tl of hoger behalen referentieniveau 2F/1S.

Openbaar

3. Er wordt een kwaliteitskaart voor burgerschap opgesteld in samenhang met onze openbare identiteit. Scholen geven zelf vorm en inhoud aan het vak burgerschap binnen deze gestelde kaders.

Eigenaarschap en Ruimte

4. We geven een pilot KlasseKRACHT vorm door te onderzoeken hoe deze methodiek kan bijdragen aan de lerende cultuur binnen Klasse. De lerende cultuur is de basis voor een lerende organisatie. In 2022 wordt een pilot uitgevoerd op drie scholen met stichting leerKRACHT. Twee adviseurs zijn vanuit het bestuurskantoor betrokken. In de pilot wordt onderzocht hoe we van de methodiek leerKRACHT KlasseKRACHT kunnen maken en zo kan bijdragen aan de lerende cultuur binnen Klasse.
5. Directeuren kunnen allemaal een gedegen ontwikkelgesprek voeren. Door deze vaardigheid te trainen en good practices te delen wordt het ontwikkelingsgericht personeelsbeleid sterker.

Samen

6. Directeuren leren van en met elkaar over hoe je een verbetercultuur op school creëert. Elke school heeft zijn eigen inhoudelijke focus en ontwikkelpunten. In het leidinggeven aan deze verbeterprocessen zitten echter veel overeenkomsten. Hoe geef je ruimte en richting als schoolleider om de ontwikkeling op school waar te maken? Welk leiderschap is nodig? Welke processen zijn van belang? Over deze vragen gaan we in gesprek, zodat ervan en met elkaar geleerd wordt.

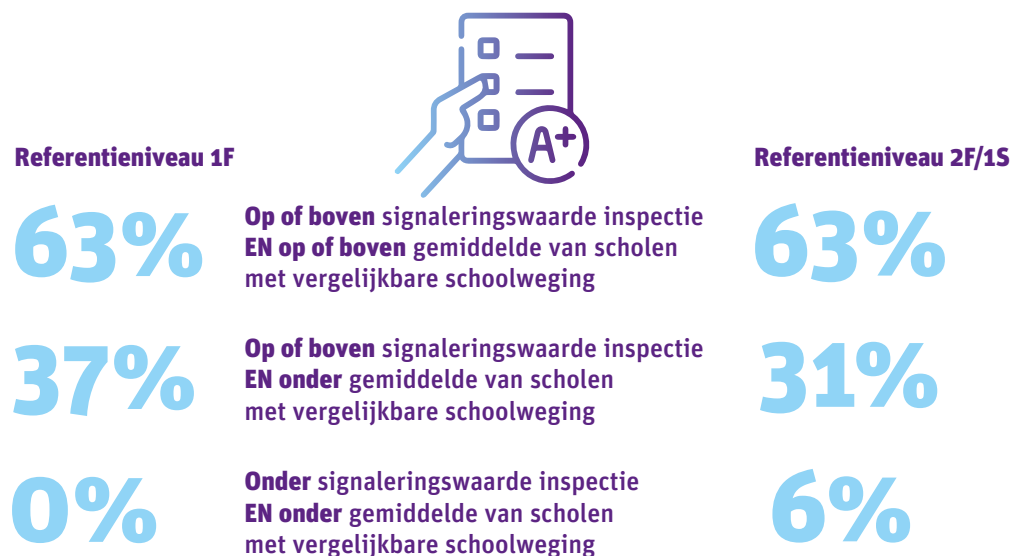

Resultaten

Basisvaardigheden als geletterdheid en gecijferdheid hebben het hele jaar centraal gestaan in het directieberaad, het ib-netwerk, netwerkbijeenkomsten en werksessie op de scholen. Binnen het thema geletterdheid hebben we veel aandacht besteed aan begrijpend lezen. Martin Bootsma en Eva Naaijken hebben een aantal masterclasses verzorgd waarin zij hun aanpak hebben gedeeld en ons handvatten hebben gegeven om het onderwijs in begrijpend lezen heel anders en effectiever aan te pakken. Daarnaast is er veel aandacht geweest voor leesmotivatie. Door veel boeken te lezen en voor te lezen en gezamenlijk te bespreken wordt lezen nog leuker en leer je steeds beter begrijpen waar de teksten overgaan. Het verbeteren van het begrijpend leesonderwijs is een langdurig proces en gaat in 2023 door. Ook het verbeteren van de rekenvaardigheden is een doel dat we de komende jaren nastreven. In 2022 zijn op verschillende scholen rekenonderzoeken uitgevoerd. Een rode draad in de uitkomsten van die onderzoeken is het creëren van voldoende lesaanbod op 1S-niveau. Hoewel elke leerkracht het belang van hoge verwachtingen onderschrijft is het in praktijk lastig om het gewenste niveau dagelijks te bereiken. In het nieuwe jaar zal Prof.dr. Hans van Luit ons helpen om hierin te groeien.

In 2022 is er een Klassekader Burgerschapsonderwijs geschreven. Elke school heeft vervolgens dit kader uitgewerkt passend bij de eigen context. Teams hebben onderzocht hoe het burgerschapsonderwijs werd vormgegeven en eventuele ontbrekende doelen toegevoegd. Alle scholen zijn hierdoor actief bezig geweest met burgerschap en het bewustzijn rond het thema burgerschap is hierdoor weer flink toegenomen.

Op de eindtoetsen in schooljaar 2021-2022 werden de volgende resultaten behaald:

De ambitie om voor alle leerlingen referentieniveau 1F te bereiken wordt nog niet bereikt. Wel behalen alle scholen een score die boven de signaleringswaarde van de inspectie ligt. In het nieuwe kalenderjaar wordt verder ingezet op het versterken van onderwijskwaliteit ten einde de eigen doelstelling te behalen. We weten dat dit een scherpe doelstelling is, scherper dan gebruikelijk. Toch blijven we hiernaar streven, omdat het behalen van referentieniveau 1F een belangrijke voorwaarde is om mee te kunnen doen in de maatschappij. De doelstellingen rond lerende cultuur zijn niet eenvoudig meetbaar, maar wel merkbaar. Elke school ontwikkelt zich op dit gebied. Het samen voorbereiden van lessen, het bij elkaar in de klas kijken, het samen bespreken van resultaten is inmiddels gemeengoed. De inhoud van het onderwijs krijgt de ruimte en dit verhoogt het werkplezier.

Via scholenopdekaart.nl zijn de resultaten per school te bekijken.

Inspectie

In de periode maart-april 2022 heeft de inspectie van het onderwijs een **vierjaarlijks onderzoek** uitgevoerd binnen Stichting Klasse. Het begon met een startgesprek via het scherm vanwege een coronabesmetting bij de inspecteur. Daarna zijn er verificatieonderzoeken gedaan op zes scholen en zijn er gesprekken gevoerd met de raad van toezicht, de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, het directieboard en de samenwerkingsverbanden.

De inspectie schrijft:

Wat gaat goed?

Bestuur en medewerkers van Stichting Klasse werken op bevlogen wijze aan openbaar onderwijs dat kansen biedt voor elk kind. De KOERS van Stichting Klasse, die richting geeft aan het werken bij Klasse, is op de scholen van Klasse merkbaar en zichtbaar. De scholen krijgen veel ruimte om de KOERS passend te maken in hun eigen omgeving. Het bestuur is sterk in het stimuleren van de ontwikkeling en betrokkenheid van de medewerkers. Ook is het bestuur actief betrokken bij de scholen. Daardoor heeft het bestuur goed zicht op wat er speelt. Dit heeft een positief effect op de onderwijskwaliteit. Wanneer de kwaliteit van het onderwijs op een school achterblijft, stuurt het bestuur bij door verbeteracties. Met name door in te zetten op talentontwikkeling en samenwerking van schoolleiders en personeel. Gelet op

de aanzienlijke diversiteit tussen de scholen qua leerlingpopulatie en geografische spreiding, hebben wij waardering voor de wijze waarop het bestuur dit doet en de resultaten die het daarmee bereikt. Het bestuur bevordert de regionale samenwerking aan de kernfuncties van het onderwijs. Het bestuur en de scholen hechten in woord en daad belang aan het bieden van passend onderwijs aan elk kind.

Wat kan beter?

Het bestuur van Klasse kan de beoogde zelfsturing van de scholen verder versterken door de schoolleiders en experts concrete handvatten aan te reiken voor het systematisch evalueren van de eigen proceskwaliteit. Dit kan bijvoorbeeld met een overzicht van wettelijke en bestuurlijke ijkpunten en voorbeelden, eventueel in combinatie met collegiale audits.

Wat moet beter?

We hebben geconstateerd dat sommige scholen niet voldoen aan enkele wettelijke verplichtingen. In het kwaliteitszorgsysteem moet het bestuur hierop meer systematisch monitoren. Als dit niet gebeurt, kunnen blinde vlekken ontstaan bij zowel het bestuur als de interne organen die tegenspraak bieden, zoals we in dit onderzoek hebben gezien. In het jaarverslag moet het bestuur de risico's en beheersmaatregelen explicieter beschrijven en opschrijven hoe de intern toezichthouder toezicht heeft gehouden op een doelmatige besteding van de rijksmiddelen. Verder hebben we met het bestuur gesproken over de bijdrage aan de basisvaardigheden van de leerlingen. Het bestuur heeft zicht op en werkt aan de bestrijding van achterstanden waar dat nodig is, maar brengt de ontwikkeling van de sociale en maatschappelijke competenties (burgerschapsvorming) van leerlingen nog niet op alle scholen volledig en systematisch in kaart. Het bestuur moet het burgerschapsonderwijs verder ontwikkelen door het op alle scholen doelgericht en in samenhang aan te bieden en de vorderingen van leerlingen te volgen. Het bestuur is zich hiervan bewust en heeft al een plan opgesteld om dit samen met de scholen in orde te maken. Voor deze onderdelen geven we het bestuur herstelopdrachten.

Vervolg

Omdat de besturing tenminste voldoet aan de basiskwaliteit, vertrouwen we erop dat het bestuur de herstelopdrachten met voldoende resultaat zal uitvoeren. Het bestuur wordt verder in de reguliere toezicht cyclus voor besturen opgenomen. De herstelopdrachten zijn direct opgepakt en verwerkt in het jaarplan 2023 en de jaarplannen van de scholen. In december 2022 was er voor iedere school een beleidsplan Burgerschap, waarin de school het eigen burgerschapsonderwijs heeft beschreven.

Visitatie

In 2022 heeft een externe audit plaatsgevonden op de Rembrandt van Rijnschool en op de Horizon. Op de Rembrandt van Rijnschool werd deze audit uitgevoerd naar aanleiding van het inspectiebezoek van maart 2022. De bevindingen van de inspectie gaven aanleiding om nog verder te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de populatie van de school maximaal te laten presteren. Het auditverslag heeft goede handvatten gegeven waarmee de school aan de slag is gegaan. Op de Horizon heeft de externe audit zich gericht op het rekenonderwijs, in verband met dalende leerresultaten. Er was behoefte aan een goede analyse, aangezien het trekken van conclusies op basis van de leerresultaten van een kleine school als De Horizon ingewikkeld is. De aanbevelingen uit de audits zijn door beide scholen opgepakt en verwerkt in jaarplannen en schoolontwikkeling.

Passend onderwijs

Stichting Klasse maakt onderdeel uit van drie samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, twee voor primair onderwijs en een voor voortgezet onderwijs. In alle samenwerkingsverbanden maakt de bestuurder van Klasse onderdeel uit van het bestuur en is derhalve betrokken bij beleidsvoorbereiding en uitvoering. De samenwerkingsverbanden stellen vierjaarlijkse ondersteuningsplannen op. Deze plannen worden gemaakt met alle betrokken bij het samenwerkingsverband. Denk hierbij aan leerlingen, ouders, leerkrachten, intern begeleiders, directeuren, bestuurders en experts. In de ondersteuningsplannen worden doelen opgesteld die de besturen en scholen moeten gaan bereiken. Klasse neemt de doelen uit de ondersteuningsplannen over en maakt uitvoeringsplannen met de scholen. De huidige doelen betreffen het versterken van samenwerking onderwijs en jeugdhulp, werken vanuit de ondersteuningsbehoeften van de leerling, verstevigen van de inclusiegedachte en zo thuisnabij onderwijs in Woerden. In Gouda staan het verstevigen van het integraal arrangeren, het verbeteren van het dekkend netwerk en het inrichten van een ouder- en jeugdsteunpunt centraal. De uitwerking van deze doelen gebeurt op schoolniveau door het inzetten van incidentele extra ondersteuning en de inzet van structurele extra formatie bekostigd uit de lumpsumgelden. Elke school heeft een schoolondersteuningsprofiel opgesteld waarin is beschreven welk aanvullend aanbod de school realiseert op het gebied van passend onderwijs. Ouders kunnen op basis van dit schoolondersteuningsprofiel een beroep doen op extra faciliteiten voor hun kind. De samenwerkingsverbanden, Klasse KIND en de kwaliteitsadviseurs van Klasse monitoren de kwaliteit van de geboden ondersteuning.

De meeste scholen van Klasse zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband Midden-Holland PO. Dit samenwerkingsverband hanteert het schoolmodel voor de verdeling van de middelen passend onderwijs. Klasse kiest ervoor om deze middelen gedeeltelijk rechtstreeks aan de scholen toe te kennen en gedeeltelijk bovenscholse in te zetten. Op schoolniveau worden de middelen ingezet om formatie voor intern begeleiding en remedial teaching uit te breiden om zo ondersteuning te kunnen bieden in de school. De bovenscholse inzet is sinds augustus 2021 doorontwikkeld tot Klasse KIND. Bij Klasse KIND kunnen alle scholen consultatie, advies en begeleiding aanvragen op het gebied van passend onderwijs. Experts die tevens werkzaam zijn op de eigen scholen worden hiervoor ingezet. Hiermee wordt gewerkt aan het versterken van de basisondersteuning van de scholen en het zoveel mogelijk inclusief maken van het onderwijs.

In de periode augustus 2022-december 2022 zijn bij Klasse KIND de volgende aanvragen gedaan door de scholen van Klasse:

Soort aanvraag	Totaal
Aanvraag IQ-onderzoek	7
Uitvoering IQ-onderzoek	6
Collegiale consultatie	46
Extra Ondersteuning	15
Schrijven tweede deskundigen advies	2
Observatie	10
SOT	46
Integraal Arrangeren	3

Opvallend is dat er veel hulpvragen worden gesteld op het gebied van het onderwijs aan leerlingen met gedragsproblemen en aan hoogbegaafde leerlingen die ook gedragsproblematiek vertonen.

Voor de scholen die zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband Passenderwijs geldt dat de middelen voor passend onderwijs slechts deels aan de besturen wordt uitgekeerd. Passenderwijs heeft veel expertise in dienst. Indien scholen behoefte hebben aan extra ondersteuning doen zij een aanvraag bij Passenderwijs en krijgen een expert toegewezen.

Het aantal toelaatbaarheidsverklaringen voor het speciaal (basis) onderwijs wat door de scholen van Klasse wordt aangevraagd daalt al een aantal jaren op rij. Dit laat zien dat de basisondersteuning op de scholen sterker is geworden, waardoor er minder leerlingen verwezen worden naar het speciaal (basis) onderwijs.

Klasseplusgroep

Ook in 2022 konden leerlingen die meer aanbod nodig hebben terecht bij de Klasseplusgroep. Deze groep is opnieuw vormgegeven met een interne specialiste die de lessen vormgeeft en begeleidt. De leerlingen komen een keer in de twee weken bij elkaar op Vindingrijk in Gouda. Dit jaar namen 62 leerlingen van tien verschillende Klasescholen deel aan de Klasseplusgroep.

Erkend diploma voor leerlingen van het VSO

Tien leerlingen van De Startbaan Praktijkcollege ontvingen op 9 juni 2022 in de raadzaal van de gemeente Gouda een officieel erkend diploma uit handen van wethouder Thierry van Vugt. Het is voor het eerst dat leerlingen die speciaal onderwijs volgen een erkend diploma ontvangen. Tot 2022 was dit nog niet mogelijk. Hiermee komt er een einde aan de ongelijkheid voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs.

Dankzij de Gelijke Kansen Alliantie van het ministerie van OCW en steun van de gemeente Gouda kon De Startbaan in 2018 het proces starten om het diploma voor het speciaal onderwijs wettelijk te erkennen. Samen met zeven andere scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs werd samengewerkt om de onderwijssector en de politiek te overtuigen van de noodzaak van een erkend diploma voor speciaal onderwijs.

Uitreiking erkend diploma aan leerlingen van De Startbaan Praktijkcollege

Onderwijs aan nieuwkomers

Het aantal nieuwkomers in de regio neemt toe en hierdoor het aantal leerlingen dat in aanmerking komt voor nieuwkomersonderwijs eveneens. Van oudsher biedt Klasse nieuwkomersonderwijs in Woerden en Gouda, maar dit bleek niet voldoende om alle kinderen in de regio een plek te bieden. In augustus 2022 is daarom gestart met twee nieuwkomersgroepen in Waddinxveen. In september bleek deze gemeente 150 extra statushouders tijdelijk te gaan huisvesten. Dit betekende per 1 oktober een uitbreiding naar vijf groepen. Met vereende krachten is het gelukt om vijf maanden lang goed onderwijs te bieden aan ruim zo'n zeventig leerlingen tot dat deze kinderen werden verplaatst naar Leiden. We verwachten in de toekomst nog veel meer nieuwkomersleerlingen. Binnen Klasse hebben wij op dit moment vier scholen waar nieuwkomersonderwijs aan leerlingen van 4-12 jaar wordt gegeven. Al deze scholen zijn 'Type III PO-scholen'; dit zijn reguliere basisscholen met één of meerdere nieuwkomersklassen.

Op twee locaties is er na de zomervakantie 2022 een tijdelijke onderwijsvoorziening gestart, voor leerlingen afkomstig uit Oekraïne:

- Theo Thijssen Waddinxveen
- Rembrandt van Rijnschool Woerden (op locatie Fransiscusschool)

In korte tijd is op deze locaties volwaardig nieuwkomersonderwijs gerealiseerd. Er is een beleidsplan Nieuwkomersonderwijs opgesteld in oktober 2022, waarmee de visie, inhoud en doelstellingen van het nieuwkomersonderwijs zijn vastgelegd voor alle locaties. In november 2022 heeft de onderwijsinspectie in het kader van een stelselonderzoek naar tijdelijke onderwijsvoorzieningen een bezoek gebracht aan de locaties in Waddinxveen en Woerden. Dit inspectiebezoek is positief verlopen.

Onderzoek

Vierdejaars studenten van de academische pabo in Leiden hebben binnen Klasse onderzoek gedaan naar de effectieve didactische principes van technisch leesonderwijs. Deze wetenschappelijk bewezen principes werden getoetst bij leerkrachten van drie scholen. Uit het onderzoek bleek dat het overgrote deel van onze leerkrachten deze principes ook toepast in de leeslessen. De ineffectiviteit van het lezen van bepaalde wisselrijtjes was echter een eye-opener en leidde tot andere invulling van de lessen. We zijn tevreden over het niveau van het onderzoek van de studenten en de manier waarop zij hun onderzoek presenteerden. We zijn van plan om dit in de toekomst voort te zetten.

Voor de hele stichting is een abonnement op het tijdschrift Didactief aangeschaft. Dit tijdschrift, wat gaat over onderzoek voor de schoolpraktijk, wordt hierdoor breed verspreid. Ook in 2022 heeft Klasse geparticipeerd in de 'Leer ze rekenen' reeks, zowel organisatorisch, financieel als inhoudelijk. In deze uitgave worden wetenschappelijk bewezen rekendidactische principes op toegankelijke en praktische wijze uiteengezet.

Tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen, medewerkers, directie en ouders

In oktober is een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder leerlingen, medewerkers, directie en ouders. Het onderzoek is uitgevoerd door B&T Organisatieadvies en een vervolg op het tevredenheidsonderzoek in 2020. De resultaten zijn zowel afgezet tegen landelijke gemiddelden en de resultaten uit 2020. Daaruit blijkt dat de algemene tevredenheid onder alle doelgroepen stabiel is. Als we kijken naar de beleving van sociale veiligheid onder de leerlingen van Klasse, zien we dat de leerlingen zich gemiddeld genomen veilig voelen (4,1 op

een vijfpuntschaal). Dit is vergelijkbaar met de landelijke benchmark. Over de sfeer, cultuur & vitaliteit zijn management en medewerkers over het algemeen tevreden; de gemiddelde score is een 3,7 op een vijfpuntsschaal. De onderzoeken zijn uitgebreid besproken door de directeuren, de schoolteams, medezeggenschapsraden, GMR en raad van toezicht. De leerlingtevredenheid is gepubliceerd op Vensters.

Sociale veiligheid

Alle scholen van Stichting Klasse beschikken over de volgende documenten:

- Schoolveiligheidsplan
- Anti-pestprotocol
- Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Op alle scholen wordt jaarlijks de sociale veiligheid van leerlingen gemonitord door middel van een vragenlijst die wordt ingevuld door de leerlingen uit de groepen 6, 7 en 8. Alle scholen analyseren deze gegevens jaarlijks, passen hun veiligheidsbeleid indien nodig hierop aan en ondernemen acties indien nodig. De veiligheidsmeting wordt in het schoolmonitor gesprek tussen directie en college van bestuur in maart besproken.

Nationaal Programma Onderwijs

Om leerlingen te ondersteunen die door Corona en het onderwijs op afstand niet de resultaten behaalden zoals verwacht of door de situatie niet goed in hun vel zaten, stelt de overheid geld beschikbaar. Binnen Klasse hebben alle scholen gebruik gemaakt van de subsidie uit het Nationaal Programma Onderwijs. Alle scholen hebben een schoolanalyse gemaakt, zoals zij dat altijd doen volgens onze kwaliteitscyclus. Op basis van deze analyse hebben de scholen een plan gemaakt en dit voorgelegd aan de medezeggenschapsraden. Op elke school heeft de medezeggenschapsraad ingestemd met de gemaakte plannen. Onze schoolteams hebben op basis van hun analyse een keuze gemaakt uit de menukaart om de NPO-gelden te benutten. Binnen Klasse zijn de NPO-middelen op de volgende manier verdeeld over de verschillende categorieën van de menukaart.

	Loonkosten		Overige uitgaven		Totaal	
	€	%	€	%	€	%
NPOA – Meer onderwijs	125.514	9,66	–	0,00	125.514	8,77
NPOB – Effectievere inzet	364.608	28,06	2.435	1,86	367.044	25,66
NPOC – Soc. emotioneel en fysiek	72.122	5,55	6.501	4,97	78.622	5,50
NPOE – Extra personeel en ondersteuning	711.510	54,75	31.814	24,31	743.324	51,97
NPOF – Faciliteiten en randvoorwaarden	25.789	1,98	90.118	68,86	115.907	8,10
Totale NPO	1.299.543	100,00	130.868	100,00	1.430.411	100,00
	90,85%		9,15%			

Er zijn geen NPO-gelden bovenschools ingezet. Wel is er afgelopen jaar door de NPO-gelden nauwelijks een beroep gedaan op de bovenschoolse budgetten voor formatieve knelpunten en personele knelpunten. Deze gelden hebben we daarom aangewend om extra zij-instromers aan te nemen waardoor we op de lange termijn meer leerkrachten beschikbaar hebben. Deze keuze is besproken met het directieberaad en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Beide organen konden zich vinden in deze keuze. De resultaten van de inzet van de NPO-gelden worden meegenomen in de reguliere kwaliteitscyclus. In de schoolmonitorgesprekken van februari en de jaarplangesprekken van juli is de opbrengstanalyse per school besproken.

Er is vooruitgang zichtbaar, maar het is ingewikkeld te duiden of dit een direct gevolg van de NPO-gelden is. Naast de extra gelden investeren we ook regulier in kwaliteitsontwikkeling en professionalisering.

3.2 Personeel & Professionalisering

Professionalisering

Klasse heeft net als eerdere jaren een ruim opleidingsbudget beschikbaar gesteld voor alle werknemers. Waar de cao 500,- per fulltime fte aangeeft, heeft Klasse ook afgelopen jaar 1200,- per fulltime fte beschikbaar gesteld. Daarnaast was het ook mogelijk voor leerkrachten en directeuren om gebruik te maken van E-wise. Van deze mogelijkheid hebben 175 leerkrachten en directeuren gebruik gemaakt. Ook hebben 35 collega's middels een scholingsovereenkomst een opleiding gevolgd die boven het schoolbudget van 1200,- euro lag.

Er zijn in 2022 zes nieuwe zij-instromers op verschillende startmomenten in het jaar begonnen aan hun tweejarige zij-instroomtraject. Ook zijn er twee zij-instromers in 2022 succesvol afgestudeerd.

Toekomstige ontwikkelingen

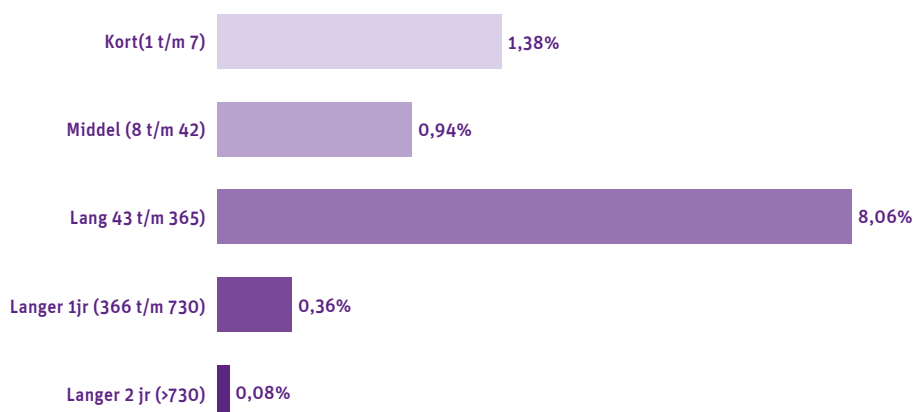
Klasse zal ook te maken gaan krijgen met de RATO (Regionale Aanpak Toekomst Onderwijsarbeidsmarkt). Het oplopende lerarentekort vraagt om landelijke regie en de bereidheid van alle betrokken partijen om samen te werken. Dit is het uitgangspunt van de landelijke lerarenstrategie die minister Wiersma 13 december 2022 naar de Tweede Kamer stuurde. In een werkplan heeft de minister met de sectorraden en lerarenorganisaties afspraken gemaakt over vier thema's die bijdragen aan de aanpak van het lerarentekort: regionale samenwerking, onderwijstijd, bevoegdheden en opleiden van leraren.

Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

Het verzuimpercentage is in 2022 gestegen van 4,26% in 2021 naar 5,83% in 2022. Het verzuimpercentage is de afgelopen vier jaar wat grillig geweest (2019: 4,67% en 2020: 6,35%), deels is dit aan corona te wijten. De doelstelling voor 2023 is om op een verzuimpercentage van 4,5 – 5,0 % te komen.

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

Verklaring langer dan twee jaar ziek: UWV heeft achterstanden bij beoordeling van WIA-dossiers, waardoor werknemers niet met twee jaar ziekte, maar een aantal maanden na twee jaar ziekte uit dienst gaan.

Een hoger verzuimpercentage gaf ook een grotere vraag naar invallers. Onze invalpool Transvita was niet altijd in staat om vervanging te leveren. De arbeidsmarktkrapte is afgelopen jaar ook bij Klasse merkbaar geworden. Gelukkig is het ook in 2022 wel gelukt om bij de start van het schooljaar alle vaste formatie van de scholen in te vullen. De uitdaging zat echt in het vervullen van (langdurig) verlof en verzuim.

Uitkeringen na ontslag

In 2022 waren er weinig WW-uitkeringen na ontslag, veel personeel bleef in dienst of vond direct een andere baan. Goed ontwikkelingsgericht personeelsbeleid zorgt er in het algemeen voor dat we de juiste mensen aannemen en er dus geen tot weinig mensen op initiatief van de werkgever uit dienst gaan na hun eerste tijdelijk jaarcontract of vervangingscontract. In 2022 betrof het drie medewerkers.

Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

Sinds 2017 werkt Klasse samen met de Pabo van Hogeschool Leiden. Beide organisaties zijn ambitieus en stellen hoge eisen aan studenten. Door een intensieve samenwerking bereiden we studenten goed voor op de praktijk. We bieden plekken aan studenten van de reguliere pabo-opleiding, maar ook aan flexibele deeltijdstudenten en zij-instromers. Elke student wordt een opleidingsplek geboden met passende begeleiding vanuit de school. Na het behalen van een pabodiploma begint de ontwikkeling van een leerkracht pas echt. Klasse biedt starters een inspirerend tweejarig programma om te groeien naar basisbekwame leerkracht.

Uitgangspunten werkzaamheden startbekwame leerkrachten:

- De startbekwame leerkracht geeft les aan een eigen groep
- De startbekwame leerkracht is gekoppeld aan een ervaren collega
- De startbekwame leerkracht volgt een bovenscholts ontwikkeltraject

Vervolgens nemen de basisbekwame leerkrachten deel aan het driejarige programma om vakbekwaam te worden. De basisbekwame leerkrachten voeren zelf de regie over hun ontwikkeling en geven aan wanneer ze beoordeeld willen worden. Ze ontwikkelen zich aan de hand van persoonlijke ontwikkelplannen op zeven verschillende competenties. Nieuwe leerkrachten met meer ervaring sluiten aan bij het traject naar vakbekwaam of spreken een individueel traject af.

Strategisch personeelsbeleid

Klasse voert al een aantal jaar ontwikkelingsgericht personeelsbeleid. De kern van dit beleid wordt als volgt verwoord: Klasse maakt inspirerend, openbaar basisonderwijs mogelijk. Dit doen we met een open blik naar elkaar en de wereld. Wie ben je, waar wil je naartoe en wat wil je betekenen voor onze kinderen? Bij Klasse sta jij centraal. Met jouw persoonlijkheid en talent ga jij het verschil maken in de ontwikkeling van onze kinderen. We streven ernaar iedereen zich optimaal te laten ontwikkelen, zodat zowel starters als ervaren leerkrachten energie halen uit hun werk en elke dag met veel plezier aan het werk beginnen. Om dit te bereiken hebben we beleid ontwikkeld waarin per onderwerp uitgangspunten en afspraken zijn geformuleerd. Persoonlijk leiderschap is de kern van ontwikkeling. Dit leiderschap wordt in een lerende organisatie vertoond door iedereen. Iedereen is eigenaar van zijn eigen ontwikkeling en stuurt hierop. We steunen elkaar bij onze ontwikkeling en maken groei van onszelf en onze collega's mogelijk.

Binnen het directieboard en de GMR is ook afgelopen jaar regelmatig gesproken over diverse onderdelen van het personeelsbeleid. Onderwerpen zoals formatie, verzuim, vitaliteit, ontwikkeling en samen opleiden zijn onderwerp van gesprek geweest. Evaluatie van het strategisch personeelsbeleid vindt eveneens plaats in het directieboard en in de ontwikkelcyclus per medewerker. Door het accent op leren en ontwikkeling van alle medewerkers is de organisatie in staat om nieuwe inzichten op het gebied van onderwijskwaliteit soepel in te passen in het onderwijsproces. Leren doe je samen geldt zowel voor onze leerlingen als voor onze medewerkers. De nadruk vanuit het ministerie om vooral aandacht te besteden aan basisvaardigheden als rekenen, lezen en burgerschap past precies bij de huidige KOERS van Klasse en vraagt hierdoor nauwelijks aanpassing van onze doelen. We leggen slechts de lat nog iets hoger.

3.3 Huisvesting & Facilitaire zaken

Nieuwbouw en renovatie

Klasse streeft ernaar de scholen een fijne leer- en werkplek te laten zijn. Hiervoor zijn we mede afhankelijk van de lokale gemeentes en hun huisvestingsplannen voor onderwijs. Gemeentes faciliteren en financieren nieuwbouw en renovaties. Het moment waarop een school in aanmerking komt voor renovatie en nieuwbouw wordt door de gemeente bepaald. Daarbij tracht de gemeente in overleg met alle onderwijsinstellingen tot consensus te komen over de prioriteiten, maar de beschikbaar gestelde bouwbudgetten vanuit de gemeentes staan al jaren onder druk. De behoefte aan verduurzaming en vernieuwing vanuit het onderwijs overschrijdt de beschikbaar gestelde budgetten vanuit gemeente en rijk. Klasse doet er alles aan om de bestaande gebouwen duurzaam, comfortabel, fris en werkbaar te houden binnen de beschikbaar gestelde middelen. Ten tijde van het opstellen van dit jaardocument werden er plannen gemaakt voor aanvullende duurzaamheidssubsidies vanuit rijk en gemeente voor duurzaamheid en frisse scholen. Klasse volgt deze ontwikkelingen op de voet en tracht waar mogelijk een van de eerste te zijn om gebruik te maken van deze aanvullende mogelijkheden.

In 2022 heeft Klasse twee nieuwe onderwijsgebouwen in gebruik genomen:

1. Het nieuwe gebouw van de Startbaan is in mei 2022 opgeleverd. Samen met Gemiva is een gerenoveerd gebouw in gebruik genomen en is er afscheid genomen van de oude gebouwen en de oude naam (De Ark).
2. Naast het hoofdgebouw van de Dick Brunaschool is per 1 augustus 2022 een semi-permanent gebouw in gebruik genomen voor de onderbouw. Daarin zijn groepen 1 en 2 gehuisvest en het gebouw kan vijftien jaar blijven staan. Met dit gebouw is de sterke groei van de Dick Brunaschool in de nieuwbouwwijk Triangel vooralsnog opgevangen. Voor de komende jaren verwachten we echter een doorzettende groei die weer veel uitdagingen voor de toekomst bevat.

Officiële opening van het nieuwe gebouw van de Startbaan door de Goudse wethouders Thierry van Vugt en Corinne Dijkstra en leerlingen van de Startbaan.

Toekomstige ontwikkelingen huisvesting

Voor 2023 gaat Klasse door met het verbeteren van de huisvesting, passende bij de wensen van de verschillende scholen. De volgende ontwikkelingen worden voor 2023 verwacht:

1. Start uitbreidingsplannen Theo Thijssen in Waddinxveen.
2. Inrichten en ingebruikname tijdelijke uitbreiding huisvesting Dick Bruna in het voormalige bijgebouw van het Coenecoop College
3. Start plannen uitbreiding Andersenschool Woerden
4. Uitbreiding lokalen van De Venen Reeuwijk
5. Herinrichting 't Palet in Gouda
6. Verbeteren klimaat en beheer Wereldwijs Gouda (in overleg met verhuurder Woonpartners)
7. Start tweede fase Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Gouda met Het Schateiland en De Carrousel op de nominatie
8. Start plannen renovatie/nieuwbouw De Kring Woerden

Duurzaamheid

In 2023 zet Klasse de plannen voor het verder verduurzamen van de schoolgebouwen door. Waar mogelijk wordt gekeken naar het zelf opwekken en gebruiken van zonne-energie.

Binnenklimaat scholen

Ook het monitoren en verbeteren van het binnenklimaat op scholen blijft prioriteit. Daarbij wordt gezocht naar optimale oplossingen voor minder energiegebruik in relatie tot frisse scholen. Samen met producenten van klimaat- en luchtbehandelingsinstallaties zoeken we naar de beste oplossing voor warmte- en koelte-installaties in combinatie met frisse lucht waarbij het de uitdrukkelijke wens is dit op klasniveau te kunnen instellen en bijsturen.

CO₂ meters

Op alle scholen die niet voorzien zijn van een CO₂ gestuurd ventilatiesysteem zijn afgelopen jaar CO₂ meters geplaatst om de luchtkwaliteit te controleren en zo nodig over te gaan tot ventileren. Een aantal van deze meters zijn voorzien van dataloggers voor metingen over een langere periode.

3.4 AVG

Klasse heeft op bestuursniveau een privacyteam, dat bestaat uit de adviseur beleid & communicatie, de medewerker IT-beheer en een adviseur onderwijs & kwaliteit. Dit team komt elke twee weken bijeen, waardoor het informatiebeveiliging en privacy (IBP)-beleid structureel onder de aandacht blijft. De functionaris gegevensbescherming (FG) schuift een aantal keren per jaar aan bij dit overleg en het privacyteam zoekt regelmatig contact met de FG over IBP-vraagstukken. In 2022 heeft de FG, net als in 2020 het IBP-beleid van Klasse getoetst. Het privacyteam heeft de afgelopen jaren op planmatige wijze gewerkt aan het verbeteren en implementeren van het IBP-beleid waaronder het uitbouwen van het bewustzijn van medewerkers ten aanzien van digitale weerbaarheid en het voldoen aan de AVG-wetgeving binnen Klasse. Hierdoor is het volwassenheidsniveau ten aanzien van de implementatie van het IBP-beleid toegenomen.

Dit jaar heeft Klasse tweefactor authenticatie ingevoerd voor het leerlingvolg- en administratiesysteem ParnasSys. Ook is er gekeken naar autorisaties van medewerkers en de beveiliging van het IT-systeem. Tevens is er aandacht besteed aan de bewustwording van medewerkers voor privacy. Zo heeft de FG een presentatie gehouden voor alle directeuren over de stand van zaken van het IBP-beleid binnen Klasse en gesproken over de risico's van phishing. Het privacyteam heeft ook privacytips gedeeld met alle medewerkers. De verwerkersovereenkomsten die Klasse in 2022 heeft afgesloten, zijn allemaal beoordeeld door de FG en waar nodig zijn aanpassingen aan de leverancier gevraagd.

In 2022 is er één melding binnengekomen van een datalek. Het betrof een kopie van een ID-bewijs dat per e-mail bij de verkeerde persoon terecht was gekomen. Het privacyteam heeft deze melding samen met de melder en de twee betrokken personen afgehandeld. Daarnaast is er één inzageverzoek ingediend en afgehandeld met een ouder van een oud-leerling.

3.5 Financieel beleid

Doelen en resultaten

Het financieel beleid van Klasse wordt beschreven in jaarverslagen en begrotingen. Uitgangspunt van het financiële beleid van Klasse is dat Klasse algemeen een gematigde koers vaart, met zo laag mogelijk risico's passende bij de maatschappelijke taak van Klasse om voor nu én voor de toekomst openbaar basisonderwijs in de regio's beschikbaar te hebben en te houden.

Doel is de extern beschikbaar gestelde middelen volledig te gebruiken voor de taken van het primair onderwijs. Dit vertaalt zich naar een lange termijnkoers beschreven als *scherp aan de wind varen* zonder winsten en verliezen binnen een boekjaar en een rendement op de nullijn over meerdere jaren. Incidentele verliezen en winsten van een gegeven jaar worden zo veel mogelijk vermeden en binnen het volgend boekjaar ingelopen of gecompenseerd. Van dit beleid mag alleen met voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht afgeweken worden.

Dit vertaalt zich in de volgende doelstellingen voor de financiële ratio's:

Kengetallen	Norm	Realisatie				Begroting				
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Normatieve publiek eigen vermogen signaleringswaarde		3,1	3,3	3,8	5,3	4,7	4,4	4,0	3,7	3,4
gerealiseerd resp. begroot (<i>bedragen hierboven x € 1.000.000</i>)		2,6	2,0	3,1	4,9	3,2	3,3	3,4	3,4	3,5
Solvabiliteit	> 20%	28%	35%	34%	39%	33%	34%	35%	35%	36%
Solvabiliteit II	> 30%	61%	65%	59%	61%	50%	50%	50%	50%	50%
Liquiditeit	1,2 – <2	2,0	2,2	1,8	1,8	1,4	1,5	1,5	1,6	1,7
Rentabiliteit	0% – <1%	0%	3%	4%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
Weerstandsvermogen	5% – <15%	9%	12%	12%	15%	10%	11%	11%	11%	11%
Kapitalisatiefactor	25% – <35%	33%	34%	34%	38%	31%	31%	31%	31%	30%
→ Financieringsfunctie		11%	10%	7%	6%	7%	7%	7%	7%	7%
→ Transactiefunctie		13%	12%	14%	15%	15%	16%	16%	15%	15%
→ Financiële buffer	5% – 10%	9%	12%	13%	16%	9%	9%	9%	8%	8%
Huisvestingsratio	<10%	8%	8%	7%	6%	7%	7%	7%	7%	7%

Toelichting ratio's

De signaleringswaarde voor het Normatieve Publiek Eigen Vermogen is volgens de berekening voor 2022 € 5,3 miljoen. Het eigen vermogen van Klasse is in 2022 € 4,9 miljoen. Derhalve overschrijdt Klasse niet de signaleringswaarde.

Uit de ratio's blijkt dat Klasse tot en met 2026 in een stabiele, veilige situatie verkeert en financieel gezond blijft. Er zijn geen ruime over- of onderschrijdingen van de aangegeven waarden in de kengetallen. De minimale financiële buffer is zo'n 5% van de totale baten, oftewel € 1,63 miljoen (de buffer van Stichting Klasse is zo'n 16%).

Dit bedrag wordt hieronder afgezet tegen de risico's:

1. Risicobeheersing in het algemeen

In hiernavolgende paragraaf worden per individueel risico de daarbij passende maatregelen genoemd. Hieronder eerst een opsomming van de algemene maatregelen die Klasse neemt ten behoeve van de interne risicobeheersing:

- De financiële functie kwalitatief is goed ingericht.
- Er is een planning & control cyclus opgesteld, geïmplementeerd en bewaakt.
- Er is een goed functionerende auditcommissie ingesteld.
- De werkprocessen zijn beschreven.
- Er wordt gewerkt met gedetailleerde onderbouwde en sluitende, taakstellende begrotingen
- Er wordt gewerkt met financiële tussenrapportages die voor zover mogelijk voorzien zijn van onderbouwde eindejaarsprognoses.
- Er is kwaliteitsbewaking van het onderwijs.
- De ontwikkeling van de leerlingenaantallen wordt nauwgezet gemonitord.

- Er is aandacht in de bedrijfsvoering voor beschikbaarheid, betrouwbaarheid en toegankelijkheid van leerlingdata en leerlingstromen; tegelijkertijd wordt er voldaan aan de AVG.
- Er zijn mogelijkheden voorzien om tussentijds financieel bij te sturen.
- Er is een financiële buffer gecreëerd voor het opvangen van de risico's.

Met deze maatregelen wordt de financiële beheersing in het algemeen vorm gegeven. In de navolgende paragraaf noemen we per individueel risico de daarbij passende maatregelen.

2. Risico-inventarisatie

Stichting Klasse beschouwt de risico's een aantal keren per jaar, waarna eventueel bijsturing plaatsvindt om de risico's te verkleinen. Op dit moment is de stand van de risico's als volgt:

Continuïteit kleine scholen

- Impact: € 100.000 – € 300.000
- Kans: 20%–40%
- Binnen Klasse functioneert een aantal kleine scholen. Die scholen blijven bij voorkeur open. Als onverhoopt een besluit zou vallen om een school te sluiten, dan is er geld nodig voor de overplaatsing van medewerkers en voor de afschrijving van investeringen, voor zover die niet gebruikt kunnen worden op andere scholen van Klasse.
- Zolang de stichting niet te maken heeft met krimp van leerlingaantallen maar wel met vergrijzing van het personeelsbestand, is het bedrag nodig voor herplaatsing relatief laag, zo'n € 150.000. De materiële component zal ook die orde van grootte zijn, samen minimaal € 100.000 en maximaal € 300.000.
- Maatregelen:
  - Meerdere keren per jaar wordt de ontwikkeling in de leerlingaantallen gevolgd;
  - Niet alleen de schooldirectie en het college van bestuur worden betrokken bij de overwegingen ten aanzien van wel/niet continueren, maar nadrukkelijk ook de medewerkers met onderwijsinhoudelijke kennis, kennis van PR en kennis van gebouwbeheer.

Ongedekte overschrijding van het bestuursformatieplan

- Impact: € 400.000 – € 700.000
- Kans: 50%–70%
- Benadering risico: 7 FTE-overschrijding maal twaalf maanden is € 570.000
- Toelichting: Het komt regelmatig voor dat zich een ongedekte overschrijding voordoet van de geplande personeelsbezetting (bestuursformatieplan). Het kan zijn dat er door een samenloop van omstandigheden gedurende een schooljaar een aantal medewerkers meer ingezet wordt dan waar dekking voor is, bijvoorbeeld door een plotselinge krimp van het aantal leerlingen bij de start van een nieuw schooljaar. Of, zoals nu actueel is, om krapte in de personeelsbezetting voor te zijn, alvast wat extra mensen aan te nemen.
- Maatregelen:
  - Er zijn goede plannings, maandelijkse rapportages en goed zicht op toekomstige geldstromen (prognoses).
  - Het vermogen van het college van bestuur om te luisteren naar de adviezen van de adviseur personeel en ontwikkeling en controller is in orde.

Eigen risicodrager ziekteverzuim

- Impact: € 300.000 – € 500.000
- Kans: 40%–60%
- Maximaal risico is een stijging van het ziekteverzuim naar het oude niveau van 7 à 8%. Om dit te voorkomen is het handhaven van goed werkgeverschap, een goed ziekteverzuim-beleid en het tijdig en op de juiste manier inzetten van de arbodienst van het grootste belang. Daarnaast wordt in de begroting uitgegaan van ruim 4,8% ziekteverzuim en 2,8% vervanging. Niet alle ziekteverzuim wordt dus vervangen door externe tijdelijke medewerkers. Bij een stijging naar 8% ziekteverzuim en 6% vervanging zou Klasse een extra kostenpost hebben op jaarbasis van ongeveer € 500.000.
- Maatregelen:
  - Informatie over verzuim wordt maandelijks intern geëvalueerd en ook regelmatig samen met de bedrijfsarts
  - Er is aandacht voor medewerkers die langdurig of veelvuldig ziek zijn en er wordt gewerkt aan preventie
  - Op scholen waar veel verzuim voorkomt wordt een actieplan gemaakt en uitgevoerd, in samenwerking met schooldirectie, bedrijfsarts en adviseur personeel en ontwikkeling.

Ongedekte overschrijding nieuwbouw/verbouw van een school

- Impact: € 200.000 – € 400.000
- Kans: 30%–50%
- De projectbegroting van de verbouwing/nieuwbouw van een school van Klasse kan overschreden worden. De grootste -eventuele- overschrijdingen komen ten laste van de gemeente waarin de school staat, althans: als dat goed is vastgelegd voordat de verbouw/nieuwbouw begint. Kleinere overschrijdingen, bijvoorbeeld meerwerk door voortschrijdend inzicht bij Klasse, en de kleinere tegenvallers, zouden samen in het ergste geval op kunnen lopen tot € 400.000 per gebouw. Dit is sterk afhankelijk van skills van de medewerker van Klasse die belast is met de aansturing en monitoring van deze klus, plus de skills van het CvB-lid dat hier mee bezig is. De afgelopen jaren is gebleken dat de betrokken medewerkers in staat zijn geweest om overschrijdingen van bouwprojecten in de kiem te smoren.
- Maatregelen:
  - Vooraf wordt de verdeling van de risico's vastgelegd: Waar is de gemeente verantwoordelijk voor, wat draagt Klasse en welke risico's liggen bij de hoofdaannemer?
  - Klasse heeft een beleidsmedewerker huisvesting in dienst die de taal van zowel de bouwers als van gemeenteambtenaren spreekt en uit ervaring weet waar de tegenvallers zich voordoen in het bouwproject.
  - Er wordt een bouwbegroting gemaakt waar enige speling in zit, zodat in ieder geval een aantal overschrijdingen kunnen gecompenseerd worden met minderwerk.

Verborgen gebreken van scholen die bij Klasse komen

- Impact: € 200.000 – € 600.000
- Kans: 50%–80%
- Op dit moment (begin 2023) zijn er met een paar scholen gesprekken/onderhandelingen gaande over het toetreden tot Stichting Klasse.

- Klasse probeert natuurlijk in het voorstadium van zo'n fusieproject de meeste risico's te identificeren en te mitigeren. Desondanks is het heel goed mogelijk dat er onvoorziene "lijken uit de kast" komen, al is het maar omdat de standaard van Klasse qua personeel, lesmateriaal, ICT-middelen en huisvesting vrij hoog is vergeleken met de rest van Nederland. Wil je als Klasse dan een nieuw toetredende school naar een vergelijkbaar niveau tillen als de huidige Klasse-scholen, dan zal er misschien geïnvesteerd moeten worden in personeel en gebouw.
- Maatregelen:
  - Vooraf wordt een goed due diligence onderzoek gedaan
  - Niet alleen de formele kanalen, maar ook internet en overige betrokken mensen worden geraadpleegd.

Verplichtingen ten aanzien van scholen die buiten Klasse verder gaan

- Impact: € 200.000 – € 400.000
- Binnenkort gaat een school buiten Klasse verder. Het is nu nog onduidelijk of, en in hoeverre, Klasse zal moeten bijdragen aan het eigen vermogen, de huisvesting, of andere zaken van de te verzelfstandigen school. Klasse moet er hoe dan ook wel rekening mee houden dat er misschien een aantal tonnen euro's gereserveerd moet worden.
- Maatregelen:
  - In een vroeg stadium zijn afspraken gemaakt tussen alle betrokken partijen, op een voldoende hoog niveau.
  - Er zijn zoveel mogelijk scenario's vooraf doorgerekend en beargumenteerd.

Hierboven zijn zowel bandbreedtes in euro geschetst, als de kans dat een risico werkelijkheid wordt.

Voor de veiligheid van Klasse is het van belang dat de financiële buffer van Klasse toereikend is om alle risico's in hun gemiddelde impact samen in één jaar op te vangen. In deze veronderstelling doet de kans per risico er niet toe, alleen de gemiddelde impact. In bovenstaande opstelling, die natuurlijk wijzigt in de tijd, maar die globaal hetzelfde blijft, is er € 2,15 miljoen nodig als alle risico's zich voordoen tegen de gemiddelde impact.

Financiële buffer versus risico's

Het totaal aan maximale risico's, dus als alle risico's tegelijk in één jaar werkelijkheid worden in hun gemiddelde omvang, is € 2,15 miljoen. De financiële buffer is op het laagste punt € 2,4 miljoen, zoals hierboven gesteld. Daarmee is de buffer toereikend om het grootste deel van de risico's te dragen.

Opstellen meerjarenbegroting

Binnen de normen van het vastgestelde financiële beleid haalt Klasse zo veel mogelijk middelen binnen om zoveel mogelijk uitvoering te kunnen geven aan goed onderwijs. Het ministerie van onderwijs en de lokale overheden stellen naast de reguliere leerlingbekostiging in toenemende mate ook specifieke en doelgerichte subsidies ter beschikking. In de meerjarenbegroting kan geen inschatting gemaakt worden van de omvang van dergelijke projectmatige subsidies. De meerjarenbegroting geeft dus primair een overzicht van de inkomsten en uitgavenpatronen van structurele gelden.

	(bedragen in € 1.000)									
	Realisatie			Prognose		Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
	01-10-2018	01-10-2019	01-10-2020	01-10-2021	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	
Leerlingaantal 1 oktober t-1/ 1 februari	2.745	2.915	3.051	2.992	3.386	3.584	3.629	3.729	3.844	
Stijging leerlingen t.o.v. vorig jaar (aantal)					394	198	45	100	115	
Stijging leerlingen t.o.v. vorig jaar (%)					13,17%	5,85%	1,26%	2,76%	3,08%	
3.1 Rijksbijdragen										
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	19.786	20.911	22.170	23.664	28.509	28.071	28.474	29.206	30.031	
3.1.2 Overige subsidies OCW	934	970	2.865	3.261	467	233	-	-	-	
3.1.3 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	904	928	1.085	1.075	1.075	1.138	1.152	1.184	1.220	
Totaal 3.1 Rijksbijdragen	21.624	22.809	26.120	28.000	30.050	29.442	29.626	30.390	31.252	
					Vershil t.o.v. vorig jaar	7,32%	-2,02%	0,62%	2,58%	
3.2 Overige overheidsbijdragen										
3.2.2. Overige overheidsbijdragen en -subsidies	414	536	466	482	461	488	494	508	524	
Totaal 3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	414	536	466	482	461	488	494	508	524	
3.5 Overige baten										
3.5.1 Verhuur	99	109	89	97	100	106	107	110	114	
3.5.2 Detachering personeel	117	180	172	472	475	503	509	523	539	
3.5.4 Sponsoring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.5.5 Ouderbijdragen	24	13	27	-	40	-	-	-	-	
3.5.10 Overige baten	140	107	184	110	100	106	107	110	114	
Totaal 3.5 Overige baten	379	409	472	680	715	714	723	743	766	
Totaal 3. Baten	22.418	23.754	27.058	29.162	31.226	30.645	30.844	31.642	32.542	
					Vershil t.o.v. vorig jaar	7,08%	-1,86%	0,65%	2,59%	
4.1 Personele lasten										
4.1.1 Lonen en salarissen	-17.174	-19.233	-20.226	-23.368	-24.576	-24.329	-24.675	-25.313	-26.033	
4.1.2 Overige personele lasten	-1.111	-1.505	-1.808	-1.738	-1.772	-1.660	-1.684	-1.728	-1.777	
4.1.3 Uitkeringen (-/-)	62	156	199	142	142	140	142	146	150	
Totaal 4.1 Personele lasten	-18.224	-20.583	-21.835	-24.964	-26.206	-25.850	-26.217	-26.895	-27.660	
					Percentage personeelskosten t.o.v. baten	-85,31%	-85,00%	-85,00%	-85,00%	
4.2 Afschrijvingskosten										
4.2.2 Afschrijving materiële vaste activa	-409	-469	-479	-611	-630	-680	-694	-727	-770	
Totaal 4.2 Afschrijvingskosten	-409	-469	-479	-611	-630	-680	-694	-727	-770	
					Percentage afschrijvingskosten t.o.v. baten	-2,02%	-2,22%	-2,25%	-2,30%	
4.3 Huisvestingslasten										
4.3.1 Huur	-148	-145	-145	-127	-148	-150	-152	-155	-157	
4.3.3 Onderhoud	-172	-186	-209	-207	-213	-216	-219	-222	-226	
4.3.4 Energie en water	-257	-288	-272	-271	-352	-357	-363	-368	-374	
4.3.5 Schoonmaakkosten	-473	-597	-590	-609	-665	-675	-685	-695	-706	
4.3.6 Belastingen en heffingen	-93	-109	-106	-91	-95	-95	-95	-95	-95	
4.3.7 Dotatie voorziening onderhoud	-400	-352	-400	-400	-500	-500	-500	-500	-550	
4.3.8 Overige huisvestingslasten	-46	-75	-53	-62	-58	-61	-62	-64	-66	
Totaal 4.3 Huisvestingslasten	-1.589	-1.752	-1.775	-1.766	-2.031	-2.055	-2.077	-2.100	-2.173	
					Percentage huisvestingslasten t.o.v. baten	-6,50%	-6,71%	-6,73%	-6,64%	
4.4 Overige lasten										
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	-405	-393	-487	-488	-468	-470	-475	-480	-485	
4.4.2 Inventaris en apparatuur	-242	-310	-286	-333	-340	-340	-340	-340	-340	
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	-748	-835	-838	-902	-1.304	-1.133	-911	-936	-965	
4.4.4 Dotatie overige voorzieningen	-	-	-7	-	-	-	-	-	-	
4.4.5 Overige lasten	-122	-92	-137	-148	-248	-190	-200	-235	-215	
Totaal 4.4 Overige lasten	-1.517	-1.629	-1.755	-1.871	-2.359	-2.133	-1.926	-1.991	-2.005	
					Percentage overige lasten t.o.v. baten	-7,56%	-6,96%	-6,24%	-6,29%	
Totaal 4. Lasten	-21.738	-24.434	-25.844	-29.213	-31.226	-30.718	-30.914	-31.713	-32.609	
					Percentage totale lasten t.o.v. baten	-100,00%	-100,24%	-100,23%	-100,21%	
5. Financiële baten en lasten										
5.1 Rente baten	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
5.5 Rentelasten	-4	-6	-24	-35	-	-	-	-	-	
Totaal 5. Financiële baten en lasten	-3	-6	-24	-35	-	-	-	-	-	
Resultaat	676	-685	1.189	-86	1	-73	-71	-72	-68	

Meerjaren exploitatiebegroting (bedragen in € 1.000)	Realisatie				Prognose 2022	Realisatie 2022	Begroting			
	2019	2020	2021	2022			2023	2024	2025	2026
Leerlingaantal 1 oktober t-1/ 1 februari	2.745	2.915	3.051	2.992	2.992	3.386	3.584	3.629	3.729	3.844
(bedragen in € 1.000)	Realisatie				Realisatie 2022	Begroting				
	2019	2020	2021	2022		2023	2024	2025	2026	2027
3. Baten										
3.1 Rijksbijdragen	21.624	22.809	26.120	28.000	31.321	30.050	29.442	29.626	30.390	31.252
3.2 Ov. overheidsbijdragen (vnl. Gemeenten)	414	536	466	482	589	461	488	494	508	524
3.5 Overige baten	379	409	472	680	802	715	714	723	743	766
Totaal 3. Baten	22.418	23.754	27.058	29.162	32.712	31.226	30.645	30.844	31.642	32.541
4. Lasten										
4.1 Personele lasten	-18.224	-20.583	-21.835	-24.964	-26.736	-26.206	-25.850	-26.217	-26.895	-27.660
4.2 Afschrijvingskosten	-409	-469	-479	-611	-700	-630	-680	-694	-727	-770
4.3 Huisvestingslasten	-1.589	-1.752	-1.775	-1766	-2.009	-2.031	-2.055	-2.077	-2.100	-2.173
4.4 Overige lasten	-1.517	-1.629	-1.755	-1871	-2.225	-2.359	-2.133	-1.926	-1.991	-2.005
Totaal 4. Lasten	-21.738	-24.434	-25.844	-29.213	-31.670	-31.226	-30.718	-30.914	-31.712	-32.609
5. Financiële baten en lasten										
5.1 Rente baten	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.5 Rentelasten	-4	-6	-24	-35	-16	-	-	-	-	-
Totaal 5. Financiële baten en lasten	-3	-6	-24	-16	-16	-	-	-	-	-
Resultaat	676	-685	1.189	-86	1.026	1	-73	-70	-71	-67

Meerjaren Liquiditeitenbegroting (bedragen in € 1.000)	Realisatie				Prognose 2022	Realisatie 2022	Begroting			
	2019	2020	2021	2022			2023	2024	2025	2026
Kasstroom uit operationele activiteiten										
Netto Resultaat	676	-685	1.189	-86	1.026	1	-73	-70	-71	-67
Aanpassingen voor:										
- afschrijvingen	409	469	475	132	700	630	680	694	727	770
- mutaties voorzieningen	-105	-231	186	103	116	-45	73	71	71	68
Veranderingen in vlottende middelen:										
- vorderingen	-115	2	-91	-	953	126	-72	-70	-71	-69
- schulden	-74	475	663	1.000	921	-600	-	-2	1	-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	791	30	2.422	1.149	3.716	112	608	624	656	703
Kasstroom uit investeringsactiviteiten										
Investerings in materiële vaste activa	-450	-599	-802	-1.600	-1.742	-381	-360	-350	-350	-425
Ontvangen voor materiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-450	-599	-802	-1.600	-1.742	-381	-360	-350	-350	-425
Kasstroom uit financieringsactiviteiten										
Mutatie liquide middelen	341	-569	1.620	-451	1.974	-269	249	274	306	278
Beginstand liquide middelen 1 januari	3.431	3.772	3.203	4.823	5.628	7.602	7.333	7.581	7.855	8.161
Eindstand liquide middelen 31 december	3.772	3.203	4.823	4.372	7.602	7.333	7.581	7.855	8.161	8.439

Meerjaren Balansbegroting (bedragen in € 1.000)	Realisatie				Prognose 2022	Realisatie 2022	Begroting			
	2019	2020	2021	2022			2023	2024	2025	2026
Activa										
Materiële vaste activa	1.805	1.935	2.258	3.247	3.527	3.277	2.957	2.612	2.236	1.890
Vorderingen	2.032	2.030	2.125	2.125	1.268	1.394	1.322	1.252	1.181	1.112
Liquide middelen	3.772	3.203	4.823	4.372	7.602	7.333	7.581	7.855	8.161	8.439
Totaal Activa	7.609	7.167	9.206	9.744	12.397	12.005	11.860	11.719	11.578	11.442
Passiva										
Eigen vermogen	2.636	1.951	3.140	3.226	4.863	4.863	4.790	4.720	4.649	4.582
Voorzieningen	2.308	2.076	2.263	1.715	2.662	1.671	1.598	1.527	1.456	1.388
Kortlopende schulden	2.665	3.140	3.803	4.803	4.871	5.471	5.471	5.472	5.472	5.472
Totaal Passiva	7.609	7.167	9.206	9.744	12.397	12.005	11.860	11.719	11.578	11.442
Kengetallen (bedragen in € 1.000)										
Solvabiliteit > 20%	35%	27%	34%	33%	39%	41%	40%	40%	40%	40%
Solvabiliteit II > 20%	65%	56%	59%	51%	61%	54%	54%	53%	53%	52%
Liquiditeit 1,2 -< 2	2,18	1,67	1,83	1,35	1,82	1,60	1,63	1,66	1,71	1,75
Weerstandsvermogen 5% - <15%	12%	8%	12%	11%	15%	16%	16%	15%	15%	14%

Toelichting meerjarenbalansbegroting

In 2019 is er een grote investering gedaan in pc's en laptops, die in 2023 (vier jaar later) wellicht aan vervanging toe zouden kunnen zijn. In 2022 waren er ruim driehonderd laptops in bruikleen bij het personeel.

In 2023 zal worden geïnvesteerd op een aantal scholen in screens en airconditioningsystemen. Klasse blijft investeren in verbeteringen en vervangingen van de huidige inventaris. Tevens zal volgens de meerjarenonderhoudsbegroting, onderhoud worden uitgevoerd. In 2023 staat er in deze meerjareninvesteringsbegroting opgenomen dat er voor de uitbreiding van de Dick Brunaschool nog een forse (€ 100 duizend) investering aan meubilair zal worden gedaan (dit betreft tijdelijke huisvesting in het voormalig Coenecoopcollege). Het ligt in de lijn der verwachting dat in 2024 en 2025 zal worden gaan geïnvesteerd in verbouwingen aan Theo Thijssen en de Ontdekkingsreizigers. Het totaal aan investeringen zal niet boven de 15% batengrens zijn.

In 2022 heeft Klasse een bestemmingsreserve van € 300 duizend in het eigen vermogen staan. Deze zal in de komende (drie) jaren geleidelijk afnemen naar mate er door de Carrousel uitgaven worden gedaan ten behoeve van deze reserve. In het formatieplan van de Carrousel voor schooljaar 2023-2024 is reeds het voornemen opgenomen, gebruik te maken van een deel van deze reserve. De extra toegekende ondersteuningsmiddelen van het Samenwerkingsverband PO Midden-Holland zijn in het eigen vermogen opgenomen. Deze gelden worden in 2023 ingezet voor het verbeteren van het passend onderwijs.

De balansbegroting is opgesteld en vastgesteld voordat zeker was wat de uiteindelijke bruidsschat zou worden van de Carrousel. Uiteindelijk zijn de balanstotalen, ten opzichte van de realisatie 2022 dermate gestegen dat de begroting voor 2023-2027 enigszins achterloopt op de gebleken werkelijkheid en dat Klasse bij het opstellen erg aan de veilige kant is gebleven.

Voor de balansbegroting van de komende jaren is de verwachting dat de personeelsvoorziening licht zal zakken, gelijk aan de daling in FTE vanaf 2023 door het wegvallen van de NPO-gelden.

Tevens zal in de komende jaren blijken wat de invloed is van een wijziging in de voorziening Groot Onderhoud. Vooralsnog hebben we er vanaf 2023 voor gekozen, de jaarlijkse dotatie van de voorziening op te hogen met € 100 duizend.

Toekomstige ontwikkelingen

Door scherp aan de wind te varen tracht Klasse zo veel mogelijk middelen rechtsreeks aan het onderwijs uit te geven. Lage tot geen winsten per jaar betekent ook geen of weinig spaarpotjes en/of reserves. Het is dan goed om de risico's in de gaten te houden. Als onderdeel van het financiële beleid heeft Klasse haar risico's geïnventariseerd en gekwantificeerd. Het eigen vermogen en de voorzieningen zijn daarop aangepast. Het kwantificeren beschouwt Klasse als een interne gelegenheid. De volgende risico's worden binnen Klasse onderkend:

1. Continuïteit scholen
2. Arbeidsmarktproblematiek
3. Ongedekte overschrijding van het bestuur formatieplan
4. Eigen risicodrager ziekteverzuim
5. Ongedekte overschrijding nieuwbouw/verbouw van een school
6. Verborgene gebreken van scholen bij fusies en overnames

Investeringsbeleid

In de jaarlijkse begroting wordt de allocatie tussen investeringen in personeel en onderwijskwaliteit, duurzame goederen zoals meubilair, digiborden, lesmethodes en alle overige kosten vastgesteld. Ook de afschrijvingen, de donaties en de onttrekking voorzieningen worden in de begroting geraamd. Vanaf 2016 heeft Klasse het niveau van de investeringen opgetrokken naar het afschrijvingsniveau. Daarnaast wordt jaarlijks vooruitgekeken en gealloceerd voor nieuwe investeringen in nieuwe gebouwen en uitbreidingen.

Treasury

Klasse zet de liquiditeiten op de bank en neemt geen risico's op de vermogensmarkt. Klasse heeft geen beleggingen, beleningen, derivaten of andere vormen van risicodragend kapitaal. Dat betekent ook dat Klasse anders dan de gangbare rente geen inkomsten uit vermogen heeft. Dit past in de maatschappelijke rol binnen de samenleving en de opdracht vanuit ouders en overheid.

Allocatie van middelen

Passend binnen het beleid van Klasse en in lijn met OCW heeft elke school een grote mate van autonomie. Binnen de school kunnen immers de beste keuzes gemaakt en besluiten genomen worden die betrekking hebben op de voor hen specifieke situatie met onderwijsmethoden, leerlingpopulatie, leerkrachten, buurt, ouders en andere lokale omstandigheden. Het bestuurskantoor van Klasse richt zich primair op het ondersteunen/faciliteren van de scholen. Dit betekent dat alle gelden zo veel mogelijk bij de scholen terecht komen. Tussen de scholen zijn veel overeenkomsten. Door gezamenlijkheid in zaken te vinden ontstaat er meerwaarde voor het collectief als voor de afzonderlijke delen. Die meerwaarde is er op vele terreinen. Inhoudelijk, door gezamenlijk en met vereende krachten aan de ontwikkeling en de verbetering van kwaliteit van onderwijs te werken. Voor personeel om een grotere, betere werkgever te hebben met meer groei, ontwikkel- en doorstroommogelijkheden. In de bedrijfsvoering door gezamenlijke systemen in de lucht te houden, centrale inkoop te doen en andere efficiency te bereiken. Klasse probeert scholen te ontlasten op bedrijfsmatige aspecten. Het financieel beheer, de personele zaken, de facilitaire zaken en de meeste huisvestingperikelen worden centraal door het college en het bureau opgepakt, zodat de schooldirectie zich primair kan toeleveren op de kwaliteit van het onderwijs. Dat maakt Klasse uniek.

De jaarcyclus begint met de begroting als financieel kader voor het komende boekjaar. Hierin wordt voorspeld welke inkomsten verwacht worden en welke uitgaven daarbinnen passen. De begroting is kaderstellend op Klasseniveau en primair op kostensoort. Met uitzondering van het materiële budget wordt in de begroting nog geen onderscheid in scholen en in beleid gemaakt. De begroting is de basis voor de periodieke evaluatie van de financiële situaties in de loop van het jaar. De dashboards worden besproken met het directiebestuur en met de raad van toezicht. Daarbij houden we in de gaten of de inkomsten en uitgaven in lijn blijven van de voorspellingen en wordt bijgestuurd als inkomsten en/of uitgaven uit de pas (dreigen te) lopen. De jaarcyclus eindigt met het opstellen van de jaarrekening waarmee verantwoording wordt afgelegd over de uitgaven.

Onderwijsachterstandenmiddelen

Het geld dat Klasse ontvangt vanuit het rijk voor het bestrijden van onderwijsachterstanden is geormerkt. Een deel van de scholen ontvangt deze middelen op basis van hun leerling-populatie. Dit budget wordt toegevoegd aan het bestuursformatieplan, zodat scholen kleinere groepen kunnen formeren of extra onderwijsondersteuners kunnen aanstellen om met de betreffende leerlingen te kunnen werken. Gemeentes krijgen ook een budget ter bestrijding van onderwijsachterstanden. De gemeente Gouda stelt dit beschikbaar voor schakelklassen en onderwijstijdverlenging. In Woerden is eveneens een schakelklas. De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft te weinig budget om scholen extra te ondersteunen en in Waddinxveen wordt jaarlijks met de schooldirecties besloten welke bestemming het budget moet krijgen. Afgelopen jaar is hier ingezet op extra personeel om leerlingen extra te ondersteunen.

3.6 Continuïteitsparagraaf

Voor het borgen van haar continuïteit heeft Klasse een risicobeheerssysteem dat gekoppeld is aan de omvang van haar reserves. Hieronder wordt toegelicht hoe dit systeem binnen Klasse op hoofdlijnen functioneert.

Intern risicobeheersingssysteem

Het risicobeheerssysteem is beschreven in het financieel beleid. Het beleid bestaat uit drie pijlers:

1. Scherp aan de wind varen
2. Geen financiële risico's op de kapitaalmarkt
3. Inzicht en beheersing risico domeinen

Hieronder volgt een korte beschrijving van deze pijlers over het boekjaar 2022 met een vooruitblik op de volgende jaren.

Ad. 1 Scherp aan de wind

Klasse streeft ernaar de beschikbare baten volledig aan de primaire taak (onderwijs) te besteden. Dat betekent een zeer kleine marge op de exploitatie en dat betekent weer goede inzichten in de balans tussen inkomsten en uitgaven. Dit vraagt periodiek monitoring en snelle bijsturing bij afwijkingen. Bijzonder voor het onderwijs is dat er in de loop van een boekjaar veel mutaties zijn op de begroting. Subsidies, correcties en andere baten komen in de loop van een boekjaar beschikbaar die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend waren. Voorbeelden daarvan zijn inflatiecorrecties, maar met name ook subsidies en bijdragen vanuit gemeente en rijk. Dat vraagt van Klasse aanpassing op de begroting en scherp inzicht in de aangepaste inkomsten en uitgaven. Subsidies hebben vaak een incidenteel karakter en een specifieke toepassing waardoor de kosten ook projectmatig worden geregistreerd en verantwoord. Klasse bespreekt samen met de raad van toezicht en de auditcommissie elke vergadering de actuele cijfers en stuurt bij waar nodig is. Daarmee blijft er periodiek zicht op de balans van inkomsten en uitgaven hoewel die in de loop van het jaar wijzigen.

Ad. 2 Geen financiële risico's op de kapitaalmarkt

Het treasurybeleid van Klasse is onderdeel van het financieel beleid. Daarin staat dat Klasse geen vreemd vermogen aantrekt en liquiditeiten niet belegt of anderszins risicovol investeert.

Ad. 3 Inzicht en beheersing risicodomeinen

Klasse heeft een aantal risicofactoren benoemd, beschreven en waar mogelijk gekwantificeerd. Het eigen vermogen is gelieerd aan de omvang van de risico's. De volgende risico's zijn eerder in dit document benoemd:

1. Continuïteit scholen
2. Arbeidsmarktproblematiek
3. Ongedekte overschrijding van het bestuur formatieplan
1. Eigen risicodrager ziekteverzuim
2. Ongedekte overschrijding nieuwbouw/verbouw van een school
3. Verborgene gebreken van scholen bij fusies en overnames

Elk van deze risico's beschrijven een situatie die onvoorzien voor grote financiële verliezen kan leiden. Door deze risico's vooraf te onderkennen kan eerder en adequater ingespeeld worden op de situatie als deze zich voordoet. Daarnaast worden deze risico's periodiek besproken in het directiebestuur, met de auditcommissie en met de raad van toezicht. Met de auditcommissie wordt ook een kwantitatieve analyse gemaakt van de omvang van elk risico met een waarschijnlijkheid van voorkomen. De som van de individuele risico's en de kans dat deze alleen of in gezamenlijk plaatsvinden vormt de omvang van het minimaal noodzakelijke vermogen van Klasse.

4. Verantwoording van de financiën

4.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingenaantallen

	Vorig jaar (T-1)	Verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3
Teldatum	1-10-2021	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025
Aantal leerlingen	2.992	3.386	3.603	3.750	3.870

Het leerlingenaantal kent een stijgende trend en dit zet zich de komende jaren naar verwachting nog door. De stijging komt voornamelijk voor rekening van een beperkt aantal scholen. Dick Bruna in Waddinxveen staat in een groeigebied en zal mogelijk doorgroeien naar zo'n duizend leerlingen. Ook Theo Thijssen, de Venen en Andersenschool verwachten groei vanwege nieuwbouw in het voedingsgebied van de school. Door de komst van De Carrousel is het leerlingenaantal van Klasse ook gestegen.

Veel scholen van Klasse zijn stabiel qua leerlingenaantal, maar sommigen zijn wel klein. Dit maakt scholen kwetsbaar. Arbeidsmarktkrapte heeft in een klein team meer effect dan in een groot team. De komende jaren zal met collegabesturen gesproken worden over de toekomst van kleine scholen en mogelijkheden tot samenwerking. Naar verwachting zal Klasse gedurende 2023 een school overnemen, in de tabel is daarom vanaf T+2 een extra stijging te zien.

FTE (teldatum 31-12-2022)

Aantal FTE	Vorig jaar (T-1)	Verslagjaar (T)
Bestuur/ management	19	19
Personeel primair proces/ docerend personeel	205	228
Ondersteunend personeel/ overige deelnemers	70	82
Totaal	294	329

Door het wegvallen van de NPO-gelden in 2023 zal het aantal fte afnemen. Dit zal voornamelijk zichtbaar zijn in de onderwijsondersteunende functies. Door de groei van het aantal leerlingen zal het aantal leerkrachten blijven groeien, tenzij de arbeidsmarkt krapte het vinden van nieuwe leerkrachten onmogelijk maakt. Dan zal het noodzakelijk zijn het onderwijs anders te organiseren en met behulp van ondersteuners het onderwijs vorm te geven.

4.2 Financiële positie

Winst- en verliesrekening 2022

Winst en Verlies 2022	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Baten			
3.1. Rijksbijdragen	31.320.675	27.190.235	27.922.855
3.2. Overige overheidsbijdragen	589.497	467.882	466.755
3.5. Overige baten	801.998	999.500	546.361
Totaal baten	32.712.170	28.657.617	28.935.971
Lasten			
4.1. Personeelslasten	26.736.366	24.908.845	23.317.630
4.2. Afschrijvingskosten	699.606	661.941	522.728
4.3. Huisvestingslasten	2.008.985	1.915.405	1.909.193
4.4. Overige lasten	2.225.248	2.070.790	1.897.756
Totaal lasten	31.670.205	29.556.981	27.647.307
Saldo baten en lasten	1.041.965	-899.364	1.288.664
6. Financiële baten en lasten	-16.460	-30.000	-24.422
Totaal resultaat	1.025.505	-929.364	1.264.242

Het jaar 2022 is afgesloten met een positief resultaat van € 1.025.505.

In verband met de overgang naar vereenvoudigde bekostiging was begroot op een verlies van € 929.634. Het totaalresultaat is hiermee € 1,9 miljoen hoger dan begroot.

Voor zowel de baten- als de lastenkant (werkelijk en begroot) hebben we andere cijfers door de toevoeging van een nieuwe school, de Carrousel.

Baten

Het totaal aan baten is € 4 miljoen hoger dan begroot met een totaal van € 32,7 miljoen.

Dit verschil wordt verklaard door:

- € 1,3 miljoen baten vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap ten behoeve van personeelslasten. In september 2022 is er ruim 1 miljoen euro aan extra reguliere lumpsum uitbetaald. Hier heeft geen 'reden' aangehangen.
- € 1,4 miljoen baten, gerelateerd aan onderwijsachterstandenbeleid.
- € 0,5 miljoen baten vanuit de subsidie voor nieuwkomers en overige asielzoekerskinderen. 2022 was het jaar dat we in vergelijking tot voorgaande jaren, zeer veel nieuwkomers en overige asielzoekerskinderen mochten verwelkomen op een aantal van onze scholen.
- € 0,4 miljoen baten door de toekenning van extra ondersteuningsmiddelen toegekend door het Samenwerkingsverband PO Midden-Holland, dit is in december 2022 ontvangen.
- € 0,14 miljoen baten door extra ingezette zij-instroom trajecten om via deze weg personeel op te kunnen leiden vanuit andere vakgebieden.
- € 0,13 miljoen baten voor de beloning van leraren die lesgeven aan leerlingen met het uitstroomprofiel vervolgonderwijs op de Startbaan - Praktijkcollege (vso).
- € 0,07 miljoen baten extra groeimiddelen van OCW.

Lasten

Het totaal aan lasten was € 2,4 miljoen hoger dan begroot.

- Van de totale groei in de lasten ligt het grootste verschil bij inzet van personeel. De totale inzet van alle personeel zowel intern als extern kostte € 1,8 miljoen extra. In 2022 was er een stijging in het aantal personeelsleden van 294 naar 329 FTE (+ 35 FTE). De komst van de Carrousel zorgt voor de stijging van 15,8 nieuwe FTE in onze telling. Tevens is er extra personeel aangenomen vanwege de stijgende groei in leerlingaantallen op een aantal van onze scholen. Dit zien we vooral bij de Dick Brunaschool in Waddinxveen, hier is 4,2 extra FTE ingezet ten opzichte van 2021. Doordat Klasse op een aantal scholen meer nieuwkomers en asielzoekerskinderen heeft mogen verwelkomen, is er een aantal klassen bijgekomen. Ook hierdoor is een groei in FTE zichtbaar.
- De stijging in personeelskosten door het CAO-akkoord dat in 2022 in werking is getreden, is zo'n 0,77 miljoen euro.
- In 2022 heeft Klasse maximaal ingezet om nieuw personeel te werven. De kosten hiervoor zijn gestegen van € 13 duizend naar € 36 duizend. Door de arbeidsmarktkrapte blijven leerkrachten schaars. Wel is er extra ondersteund personeel aangenomen. Ondersteunend personeel kost per persoon op jaarbasis gemiddeld zo'n € 22 duizend minder.
- De opleidingskosten zijn in 2022 bijna € 1.500 per FTE per jaar. Wederom komt Klasse hiermee boven de normen zoals die genoemd zijn in de CAO. Ongeveer een vijfde van de totale opleidingskosten ging naar een specifieke doelgroep: de zij-instromers. Hun opleidingskosten worden deels gesubsidieerd door OCW. Naast de groep zij-instromers maakt ook het personeel wat reeds bij Klasse werkte gebruik van dit budget. Er wordt collectief en individueel deelgenomen aan studiedagen, cursussen, opleidingen, in-house trainingen en online trainingen. Het aanbod is groot en de deelname divers.

- Op de afschrijvingslasten zien we een kleine groei in lasten, dit komt door de hoeveelheid investeringen die Klasse blijft doen om de werkomgeving en voorzieningen zo optimaal mogelijk te houden voor iedereen. Een voorbeeld hiervan is de komst van nieuwe groepen door de stijging in het aantal leerlingen en in elke klas wordt een digibord en meubilair geplaatst.
- Ook in de huisvestingslasten is een groei te zien. Deze komt voornamelijk voort uit het feit dat de schoonmaaklasten hoog blijven, gelijk aan voorgaande jaren. Hierdoor is er een stijging van € 0,1 miljoen. Tevens is een stijging zichtbaar in de energielasten, die in 2022 voor € 30 duizend hoger zijn.
Er is een daling zichtbaar in de lasten voor huur medegebruik en huur gymaccommodaties door verhuizing van onder andere de Startbaan.
- Op de Overige lasten werd ook een overschrijding van € 0,15 miljoen ten opzichte van de begroting gerealiseerd. De grootste stijging in kosten zien we in administratiekosten en leermiddelen. De administratiekosten zijn gerelateerd aan de stijging in FTE, de leermiddelen zijn gerelateerd aan de stijging in leerlingen.

Balans 31-12-2022 versus 31-12-2021

Balans 2022	31-12-2022 €	31-12-2021 €
Activa		
1.1.2. Materiële vaste activa	3.526.824	2.484.091
1.2. Vlottende activa	8.869.796	7.849.635
Totaal Activa	12.396.620	10.333.726
Passiva		
2.1. Eigen vermogen	4.863.145	3.837.641
2.2. Voorzieningen	2.662.480	2.546.545
2.4 Langlopende schulden	-	526
2.4. Kortlopende schulden	4.870.995	3.949.014
Totaal Passiva	12.396.620	10.333.726

Op de balans zien we in 2022 een grote stijging in de liquide middelen, dit is een stijging van bijna € 2 miljoen. De toename komt deels door het resultaat van € 1,02 miljoen, er zijn ook forse stijgingen in de volgende posten:

Activa

- De *Materiële Vaste Activa* met ruim € 1 miljoen gegroeid naar € 3,5 miljoen. Ook in 2022 is wederom veel geïnvesteerd.
In 2022 is er voor € 1,7 miljoen geïnvesteerd, de bijbehorende totale afschrijving was € 0,7 miljoen.
Een groot deel van de investeringen is gedaan ten behoeve van het nieuwe gebouw van de Startbaan. Dit deel betrof € 0,79 miljoen.
Vanwege de blijvende groei bij de Dick Brunaschool is in 2022 een tijdelijke nieuwe locatie gebouwd. Hier is € 0,28 miljoen geïnvesteerd.
Op een aantal scholen is het meubilair vervangen voor nieuw meubilair. Naast de Startbaan en Dick Brunaschool is hier € 0,37 miljoen in geïnvesteerd.
Op een aantal scholen zijn kleine verbouwingen geweest, dit heeft € 64 duizend gekost.

- De *Vlottende Activa* zijn met € 1 miljoen gestegen naar € 8,8 miljoen. In de liquide middelen zien we een stijging van bijna € 2 miljoen en in de vorderingen een daling van bijna € 1 miljoen. Deze daling komt voort uit het feit dat er geen vooruitontvangen subsidie van OCW meer op de balans staat door de komst van de vereenvoudigde bekostiging. De stijging van de liquide middelen zit in de storting van gelden van OCW en de bijgekomen banksaldi van de Carrousel.

Passiva

- Het *Eigen vermogen* is toegenomen met € 1,02 miljoen naar € 4,86 miljoen als gevolg van het positieve resultaat over 2022.
We hebben een bestemde reserve op de balans, deze bestaat uit een bedrag van € 300 duizend die ter beschikking staat van de Carrousel voor de komende paar schooljaren. Deze reserve kan gebruikt worden om eventuele veranderingen door inpassing in de structuur van Stichting Klasse zachter te laten landen.
- De *Voorzieningen* zijn met € 0,11 miljoen gestegen naar € 2,6 miljoen. Een deel van de stijging is voor de voorziening Groot Onderhoud, € 64 duizend. Het andere deel is voor de stijging van personeelsvoorzieningen. De grootste stijging in 2022 zit hier in de voorziening Duurzame Inzetbaarheid.
- De *Kortlopende schulden* stijgen met € 0,9 miljoen naar € 4,8 miljoen. Dit betreft een stijging in de vooruitontvangen subsidies van OCW. Dit zijn de subsidies Basisvaardigheden, Impuls Bewegingsonderwijs en Gelijke Kansen, voor een totaal van € 0,87 miljoen.

Jaarrekening 2022

Balans per 31-12-2022

Stichting Klasse (na voorgestelde resultaatbestemming)

		31-12-2022 €		31-12-2021 €
ACTIVA				
1.1. Vaste activa				
1.1.2. Materiële vaste activa	<u>3.526.824</u>		<u>2.484.091</u>	-
		3.526.824		2.484.091
1.2. Vlottende activa				
1.2.2. Vorderingen	1.267.757		2.221.679	-
1.2.4. Liquide middelen	<u>7.602.039</u>		<u>5.627.956</u>	-
		8.869.796		7.849.635
TOTAAL ACTIVA		12.396.620		10.333.726
PASSIVA				
2.1. Eigen vermogen		4.863.145		3.837.641
2.2. Voorzieningen		2.662.480		2.546.545
2.4 Langlopende schulden		-		526
2.4. Kortlopende schulden		4.870.995		3.949.014
TOTAAL PASSIVA		12.396.620		10.333.726

Staat van baten en lasten 2022

Stichting Klasse

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Baten			
3.1. Rijksbijdragen	31.320.675	27.190.235	27.922.855
3.2. Overige overheidsbijdragen	589.497	467.882	466.755
3.5. Overige baten	801.998	999.500	546.361
Totaal baten	32.712.170	28.657.617	28.935.971
Lasten			
4.1. Personeelslasten	26.736.366	24.908.845	23.317.630
4.2. Afschrijvingskosten	699.606	661.941	522.728
4.3. Huisvestingslasten	2.008.985	1.915.405	1.909.193
4.4. Overige lasten	2.225.248	2.070.790	1.897.756
Totaal lasten	31.670.205	29.556.981	27.647.307
Saldo baten en lasten	1.041.965	-899.364	1.288.664
6. Financiële baten en lasten	-16.460	-30.000	-24.422
Nettoresultaat	1.025.505	-929.364	1.264.242

Kasstroomoverzicht 2022

Stichting Klasse

	2022 €	2021 €	
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten	1.041.965	1.288.663	
Aanpassingen voor:			
– afschrijvingen	699.606	522.728	zie 1.1.2.
– mutaties voorzieningen	115.935	195.826	zie 2.2.
	815.541	718.554	
Veranderingen in vlottende middelen:			
– vorderingen	953.922	-88.473	zie 1.2.2.
– schulden	921.455	685.152	zie 2.4.
	1.875.377	596.679	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	3.732.883	2.603.896	zie 6.
Financiële baten en lasten	-16.460	-24.386	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	3.716.423	2.579.510	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa	-1.742.341	-885.235	zie 1.1.2.
Ontvangen voor materiële vaste activa	-	-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.742.341	-885.235	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen langlopende schulden	-	-882	
Aflossing langlopende schulden	-526	-	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-526	-882	
Mutatie liquide middelen	1.974.082	1.693.393	
	Liquide middelen	Liquide middelen	
Stand liquide middelen ultimo jaar	7.602.038	5.627.956	
Stand liquide middelen aanvang jaar	5.627.956	3.934.563	
Toename in boekjaar 2022	1.974.082	1.693.393	
verschil	-	verschil	-

Grondslagen

Grondslagen van waardering voor activa en passiva

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is door het bestuur opgesteld op 5 april 2023 en luidt in euro's.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Per 31 juli 2022 heeft er een juridische fusie plaatsgevonden tussen Stichting Klasse en Vereniging Jenaplanschool.

Stichting Klasse heeft hierbij de activa en passiva van Vereniging Jenaplan overgenomen. De jaarrekening 2022 is opgesteld, op verzoek van OCW, alsof de juridische fusie plaatsgevonden heeft per 1 januari 2022. De cijfers 2021 zijn op dezelfde manier opgesteld om vergelijkbaarheid met 2022 mogelijk te maken. Dit betreft zowel de balans per 31 december 2021, staat van baten en lasten en kasstroomoverzicht 2021 als de begrotingscijfers voor 2021.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit. Het bestuur heeft daarin evenals in 2020 de effecten van de coronapandemie meegewogen en komt op basis van die afweging niet tot een andere conclusie.

Valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde honderdtal.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt alsmede schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening voorgroot onderhoud;
- de bepaling van de hoogte van de personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld.

Herziening van schattingen wordt opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in obligaties, handels- en overige voorde- ringen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. CVO Rotterdam maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (rente-, kasstroom- en kredietrisico) door sedert juni 2012 deel te nemen aan het geïntegreerd middelenbeheer -de regeling schatkistbankieren- bij het Ministerie van Financiën. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van rekening-courant-faciliteiten, spaar- rekeningen en deposito's bij banken die voldoen aan de eisen die daaraan worden gesteld 144 II. Jaarrekening conform de Regeling beleggen, belenen en derivaten OCW 2016 (gewijzigd d.d. 19 december 2018).

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverande- ringen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Waardering van de activa en passiva

1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- of de vervaar- digingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte economische levensduur. Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.

Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	Afschrijvings- termijn in maanden	Afschrijvings- percentage per jaar	Activerings- grens in €
Verbouwingen	120	10	1.000
Meubilair	120	10	1.000
Apparatuur	60	20	1.000
ICT	36	33	1.000
Netwerkapparatuur	60	20	1.000
Leermethodes	60	20	1.000
Investeringen i.h.k.v. groot onderhoud	120	10	1.000

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de paragraaf waardevermindering.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigings- prijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Waardevermindering

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Schattingswijzigingen

Er zijn geen afschrijvingspercentages per categorie gewijzigd, de activeringsgrens is gelijk gebleven, en er hebben zich geen herwaarderingen voorgedaan.

1.5 Vlottende activa**Vorderingen**

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten.

Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering.

1.7 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.1 Eigen vermogen**Algemene reserve**

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten. Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

2.3 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen tot het op te nemen verlof. Voor mensen die net begonnen zijn met sparen nemen we 80%, voor mensen die bijna gaan opnemen of al opnemen: 100%. De rest daar tussenin.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband.

De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileum-uitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening eigen risicodragers Vervangingsfonds

De voorziening ERD-VF wordt gewaardeerd tegen de contante waarde en is bedoeld om loonkosten of ZW-uitkering uit te betalen totdat de 2 jaar ziekte is afgelopen. Bij alle personeelsleden waarvoor op de eindbalans een voorziening staat, is rekening gehouden met:

- 30% inhouding in het 2e jaar van de ziekte.
- een transitievergoeding aan het eind van de 2 jaar ziekte.

Voorziening groot onderhoud

Voor te verwachten uitgaven inzake periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud worden bepaald op basis van het geschatte bedrag voor onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud, een en ander volgens meerjaren onderhoudsplan. De uitgaven voor groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde uitgaven.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

2.5 Kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

2.6 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Waardering van de baten en lasten

3 + 4 Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De rijksbijdrage OCW betreft de vergoeding voor personele- en exploitatiekosten toegerekend aan het verslagjaar. Het resultaat van de exploitatie wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/zijn bepaald.

3.1 + 3.2 Overheidssubsidies

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiële exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft (in het jaar van toewijzing) volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Niet-normatieve OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten. Normatieve OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening-clausule heeft) worden naar rato van de voortgang (%) van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor per balansdatum nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht, worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Normatieve OCW-subsidies (G2-doelsubsidies met verrekening-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de werkelijke subsidiabele lasten komen (naar rato van de aan het verslagjaar toe te rekenen werkelijke subsidiabele uitgaven).

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord als schuld aan het Ministerie van OCW onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen.

4.1 Personeelslasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenen

De instelling heeft de toegezegd-pensioenregelingen bij bedrijfstakpensioenfondsen verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling. Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

4.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

4.4 Overige instellingslasten

Operationele leasing

Stichting Klasse heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing.

Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

5. Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Toelichting Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan die in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Beleidsregels toepassing WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Toelichting behorende tot de balans

Toelichting behorende tot de balans Stichting Klasse

	Aanschaf-waarde 01-01-2022	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen 01-01-2022	Boekwaarde 01-01-2022	Investeringen 2022	Afschrijvingen regulier 2022	Desinvesteringen 2022 aanschafwaarde	Desinvesteringen 2022 cum. afschrijving	Aanschafwaarde 31-12-2022	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2022
1.1.2. Materiële vaste activa										
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	245.650	218.398	27.252	–	6.175		245.650	224.573	21.077	
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	4.012.912	2.357.317	1.655.595	1.245.140	491.603	218.280	218.280	5.039.772	2.630.640	2.409.132
1.1.2.4. Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>1.812.258</u>	<u>1.011.015</u>	<u>801.243</u>	<u>497.201</u>	<u>201.828</u>	<u>20.373</u>	<u>20.373</u>	<u>2.289.086</u>	<u>1.192.470</u>	<u>1.096.615</u>
Totaal materiële vaste activa	<u>6.070.820</u>	<u>3.586.730</u>	<u>2.484.091</u>	<u>1.742.341</u>	<u>699.606</u>	<u>238.653</u>	<u>238.653</u>	<u>7.574.508</u>	<u>4.047.683</u>	<u>3.526.824</u>

De gehanteerde afschrijvingspercentages variëren van 5% tot 33,3%. Voor een verdere uiteenzetting van de afschrijvingspercentages verwijzen wij u naar de waarderingsgrondslagen.

Toelichting behorende tot de balans Stichting Klasse

	31-12-2022	31-12-2021
1.2.2. Vorderingen		
Alle vorderingen, met uitzondering van de hieronder genoemde handelsvorderingen, hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat het waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.		
1.2.2.01. Debiteuren algemeen	50.195	34.291
1.2.2.02. Vorderingen op OCW/EZ	329.016	1.288.749
1.2.2.03. Vorderingen op gemeenten en GR's	70.352	208.816
1.2.2.06. Vorderingen op personeel	1.864	666
1.2.2.07. Vorderingen op (ouders van) leerlingen	22.689	2.360
1.2.2.10. Overige vorderingen *)	359.180	360.710
1.2.2.12. Vooruitbetaalde kosten	416.146	301.224
1.2.2.15. Overlopende activa overige	18.315	24.863
1.2.2.16. Voorziening oninbaarheid	—	—
Totaal vorderingen	1.267.757	2.221.679

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	—	21.391
Dotatie	—	7.047
Onttrekking	—	-28.438
Vrijval	—	—
Stand per 31 december	—	—

* voor een nadere uiteenzetting van de overige vorderingen opgenomen onder 1.2.2.10. verwijzen wij u naar de opgenomen bijlage aan het eind van dit document.

	31-12-2022	31-12-2021
1.2.4. Liquide middelen		
1.2.4.2. Tegoeden op bankrekeningen	7.602.039	5.627.956
Totaal liquide middelen	7.602.039	5.627.956

De liquide middelen staan allen ter vrije beschikking per 31 december 2022.

Toelichting behorende tot de balans Stichting Klasse

	Stand per 01-01-2022	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2022		
2.1. Eigen vermogen						
Algemene reserve/bestemmingsreserve						
2.1.1.1. Algemene reserve	1.289.693	1.025.505	2.247.947	4.563.145		
2.1.1.2. Bestemmingsreserves publiek	1.850.000	–	-1.550.000	300.000		
Totaal eigen vermogen	3.139.693	1.025.505	697.947	4.863.145		
De bestemmingsreserves bestaat uit een bedrag van € 300.000,- die ter beschikking staat van de Carrousel voor de komende paar schooljaren. Deze reserve kan gebruikt worden om eventuele veranderingen door inpassing in de structuur van Stichting Klasse zachter te laten landen.						
	Stand per 01-01- Jaarrekening	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Oprenting en/of verandering discon- teringsvoet	Stand per 31-12-2022
2.2. Voorzieningen						
2.2.1. Personeelsvoorzieningen						
<i>Duurzame inzetbaarheid *</i>	74.370	40.305	-14.655	–	–	100.020
<i>Jubileumgratificaties **</i>	417.111	4.773	-26.179	–	–	395.705
<i>ERD Vervangingsfonds ***</i>	137.311	167.014	-111.895	-7.496	–	184.933
Totaal personeels- voorzieningen	628.792	212.092	-152.729	-7.496	–	680.658
2.2.3. Voorziening Groot onderhoud Voorziening Groot Onderhoud (VGO)	1.917.753	407.954	-343.885	–	–	1.981.822
Totaal voorzieningen	2.546.545	620.046	-496.614	-7.496	–	2.662.480
	Voorzieningen		Kortlopende deel < 1 jaar	Middellange deel > 1 jaar	Langlopende deel > 5 jaar	
2.2.1. Personeelsvoorzieningen			186.353	228.134	266.171	
2.2.3. Voorz. Groot onderhoud			556.550	500.000	925.272	
			742.903	728.134	1.191.443	

* Duurzame inzetbaarheid: de verwachte loonkosten voor rekening van Stg. Klasse met betrekking tot het op te nemen verlof, contant gemaakt tegen 2,8%

** Jubileumgratificaties: berekend met een discontovoet van 2,8%, een gemiddelde pensioenleeftijd van 68 jaar, en een samengestelde blijfkans van 95%

*** Eigen risico drager Vervangingsfonds: Per 1-1-2016 is Stg. Klasse eigen risico drager, en treft om die reden een voorziening ter grootte van alle toekomstige loonkosten van ongeneeslijk geachte langdurig zieken, contant gemaakt tegen 2,8%

Toelichting behorende tot de balans Stichting Klasse

	31-12-2022	31-12-2021
2.4. Kortlopende schulden		
2.4.06. Schulden aan gemeenten en GRn	627.657	1.159.397
2.4.07. Vooruit gefactureerde termijn projecten	-	-
2.4.08. Crediteuren	496.497	96.697
2.4.09. Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.133.226	771.695
2.4.10. Pensioenen	362.560	312.927
2.4.12. Overige kortlopende schulden*)	424.746	547.747
2.4.14. Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ	1.004.158	247.825
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	822.151	666.995
2.4.19. Overige overlopende passiva	-	-
Totaal kortlopende schulden	4.870.995	3.803.283

* Voor een nadere uiteenzetting van de overige kortlopende schulden opgenomen onder 2.4.12. verwijzen wij u naar de opgenomen bijlage aan het eind van dit document.
De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan een jaar.
De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Overzicht vorderingen op OCW

Toelichting op post 1.2.2.02

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Vordering op OCW ultimo verslagjaar EUR
	Kenmerk	Datum			
Bijzondere bekostiging asielzoekers- en/of overige vreemdelingenkinderen 2022 periode 2022-11 t/m 2022-12					
110C	1319992-1	28-12-2022	49.256	-	49.256
15AN1	1320080-1	10-01-2022	10.946	-	10.946
15AN3	1320080-1	10-01-2022	23.260	-	23.260
15X02	1320137-1	10-01-2022	5.473	-	5.473
180A	1319997-1	10-01-2022	79.358	-	79.358
Maatwerk 180A	Niet def		20.524	-	20.524
Maatwerk 110C	Niet def		14.366	-	14.366
subtotaal			60.202	-	203.183
Bijzondere bekostiging 2e jaars asielzoekerskinderen 2022 periode 2022-11 t/m 2022-12					
110C	1319992-1	28-12-2022	4.615	-	4.615
15AN1	1319196-1	28-12-2022	7.076	-	7.076
15AN3	1319196-1	28-12-2022	2.154	-	2.154
15X0	1318896-1	28-12-2022	1.231	-	1.231
15X02	1318896-1	28-12-2022	2.154	-	2.154
180A	1319223-1	28-12-2022	3.077	-	3.077
22KD	1319225-1	28-12-2022	1.846	-	1.846
subtotaal			15.076	-	22.152
Personele bekostiging groei 2022 periode 2022-10 tm 2022-12					
41527	1319478-2	09-01-2023	73.187	-	73.187
subtotaal			73.187	-	73.187
Personele bekostiging groei 2022 periode 2022-11 tm 2022-12					
41527	1319562-1	09-01-2023	30.494	-	30.494
subtotaal			30.494	-	30.494
Eindbalans 2022		Totaal	122.295	-	329.016

Overzicht schulden aan OCW

Toelichting op post 2.4.14

Omschrijving	Toewijzing		EUR	EUR	EUR	Geschatte schuld aan OCW ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum				
Subsidie Basisvaardigheden						
15X0			626.344			626.344
18IX			<u>78.802</u>			<u>78.802</u>
subtotaal			<u>705.146</u>	-	-	<u>705.146</u>
Subsidie Gelijke Kansen						
41527			<u>100.000</u>			<u>100.000</u>
subtotaal			<u>100.000</u>	-	-	<u>100.000</u>
Impuls innovatie bewegingsonderwijs						
41527			<u>62.308</u>			<u>62.308</u>
subtotaal			<u>62.308</u>	-	-	<u>62.308</u>
Zij-instroom						
15AN			<u>-6.392</u>			<u>-6.392</u>
22KD			<u>4.859</u>			<u>4.859</u>
subtotaal			<u>-1.533</u>	-	-	<u>-1.533</u>
Door DUO nog te verrekenen uitkeringskosten ("eigen wachtgelders", "negatief getoetsten"):						
alle scholen onder bevoegd gezag 41527						<u>7.669</u>
subtotaal			<u>-</u>	-	-	<u>7.669</u>
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Geschat teveel ontvangen	Geschatte schuld aan OCW ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum				
Bijzondere bekostiging leerlingen met een ernstige meervoudige beperking						
BRINnummer 19XZ schooljaar 2015/2016	720987-1	20-11-2015	72.405	72.405	46.259	46.259
BRINnummer 19XZ schooljaar 2016/2017	784632-1	22-11-2016	<u>103.061</u>	<u>103.061</u>	<u>74.953</u>	<u>74.953</u>
subtotaal			<u>175.466</u>	<u>175.466</u>	<u>121.212</u>	<u>121.212</u>
Eindbalans 2022		Totaal	<u>1.041.387</u>	<u>175.466</u>	<u>121.212</u>	<u>994.802</u>

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt			
Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 15AN3 2021/2022	127747	27-06-2021	Ja
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 15X02 2021/2022	129282	21-07-2021	Ja
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 18JF 2021/2022	125293	27-06-2021	Ja
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 22KD 2021/2022	127046	27-06-2021	Ja
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 22KD2 2021/2022	127912	27-06-2021	Ja
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 18JF 2022/2023	1278023-01	23-08-2022	Nee
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 22KD 2022/2023	1278556-01	23-08-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 15AN 2020-2022	1097375-01	20-11-2020	Ja
Subsidie zij-instroom 21QK 2020-2022	1097395-01	20-11-2020	Ja
Subsidie zij-instroom 21QK 2021-2023	1152178-01	15-04-2021	Nee
Subsidie zij-instroom 18JF 2021-2023	1154821-01	19-05-2021	Nee
Subsidie zij-instroom 24ZC 2021-2023	1154825-01	19-05-2021	Nee
Subsidie zij-instroom 22KD 2021-2023	1180619-01	20-10-2021	Nee
Subsidie zij-instroom 15AN 2021-2023	1183699-01	22-11-2021	Nee
Subsidie zij-instroom 180A 2021-2023	1212702-01	22-02-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 18JF 2021-2023	1212703-01	22-02-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 15XO 2021-2023	1212698-01	22-02-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 24ZC 2021-2023	1212716-01	22-02-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 15XO 2022-2024	1212698-01	23-02-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 180A 2022-2024	1212702-01	23-02-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 18JF 2022-2024	1212703-01	23-02-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 24ZC 2022-2024	1212716-01	23-02-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 15XO 2022-2024	1240464-01	21-04-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 15AN 2022-2024	1240524-01	21-04-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 180A 2022-2024	1253357-01	23-05-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 18IX 2022-2024	1263554-01	21-07-2022	Nee
Subsidie zij-instroom 24ZC 2022-2024	1288213-01	23-11-2022	Nee
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 10CRO0 2021-2025	S00L210114	05-10-2021	Nee
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 21QK 2021-2025	S00L210115	05-10-2021	Nee
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 21QK 2021-2025	S00L210116	05-10-2021	Nee
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 15XO 2022-2026	S00L210221	03-03-2022	Nee
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 16GW 2022-2026	S00L22077	16-06-2022	Nee
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 15XO 2022-2026	S00L22084	16-06-2022	Nee
Teambeurs 41527 2019-2022	TEAM19010	07-10-2019	Ja
Impuls innovatie bewegingsonderwijs	IIB210114	13-12-2021	Nee
Subsidie Basisvaardigheden 18IX 2022-2024	VBV22-PO-2551	08-12-2022	Nee
Subsidie Basisvaardigheden 15XO 2022-2024	VBV22-PO-2547	08-12-2022	Nee
Gelijke Kansen 2022-2024	GK022-048	08-12-2022	Nee
G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar Niet van toepassing			
G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar Niet van toepassing			

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Niet uit de balans blijvende rechten

Per 1 januari 2023 is het systeem van bekostiging van het primair onderwijs na wetwijziging veranderd. De overheid heeft getracht deze met deze stelselwijziging te vereenvoudigen.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/23. Ook voor Klasse pakt dit zo uit.

Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op ongeveer € 1,2 mln. aan bekostiging die Klasse daarmee over 2022 misloopt.

Voorzichtigheidshalve hebben we er in de jaarrekening voor gekozen dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2022 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts “een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging”. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. Daarbij is bij de invoering beloofd dat de wijziging van de systematiek geen negatieve consequenties zou hebben voor de onderwijsinstellingen. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft ook voor Klasse echter reële consequenties. Door het wegvallen van deze baten moest er feitelijk afscheid worden genomen van leerkrachten in een arbeidsmarkt die overspannen was en is. Klasse heeft, net als veel andere schoolbesturen, dit verlies aan inkomsten en daarmee formatieruimte gedeeltelijk kunnen opvangen met de NPO gelden. Echter, dat waren incidentele gelden en kunnen daarom alleen voor tijdelijke arbeidscontracten gebruikt worden. Daarnaast konden daardoor de NPO gelden niet alleen gebruikt worden waar deze voor nodig waren: namelijk het inlopen van leerachterstanden ontstaan door corona maatregelen.

Vandaar dat ons schoolbestuur samen met circa 230 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar hebben gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister zijn het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom hebben wij besloten om gezamenlijk met ruim 220 schoolbesturen een beroep bij de rechtbank Midden-Nederland in te stellen tegen de beslissing op bezwaar van de minister. Op het moment van het opstellen van deze jaarrekening loopt deze beroepsprocedure nog en is niet bekend wanneer hierin uitspraak volgt.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De stichting heeft een contract met het administratiekantoor Mercedes, welke is ingegaan op 1 januari 2014 en nog steeds doorloopt. Hieraan gekoppeld zijn een aantal subcontracten waarvan de looptijd gelijk is aan het basiscontract. De verplichting bedraagt ongeveer € 95.000 per jaar.

Het te berekenen bedrag is voor een deel opgesteld uit variabele kosten. Dit contract wordt jaarlijks automatisch verlengd.

Verplichtingen	Resterende looptijd	1 jaar	1 -5 jaar	> 5 jaar
Merces contract software administratie	2023	95.000		
Energie contract gas	2021-2025	150.000	450.000	
Energie contract elektriciteit	2021-2025	95.000	285.000	
Schoonmaakcontract (opzegtermijn 6 mnd)	t/m 01-07-2023	200.000		
Totaal		540.000	735.000	-

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten Stichting Klasse

	2022	Begroting 2022	2021
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW	<u>26.042.770</u>	<u>23.195.550</u>	<u>23.753.770</u>
Totaal Rijksbijdrage OCW	26.042.770	23.195.550	23.753.770
3.1.2.1. Overige subsidies OCW			
– Geoordeelde OCW subsidies	323.295	87.000	1.252.967
– Niet-geoordeelde OCW subsidies	3.367.234	2.776.581	1.740.997
– Toerekening investeringssubsidies OCW	–	–	–
Totaal overige subsidies OCW	3.690.529	2.863.581	2.993.964
3.1.3.3. Ontv. doorbetalingen Samenwerkingsverbanden	<u>1.587.376</u>	<u>1.131.104</u>	<u>1.175.121</u>
Totaal Rijksbijdragen OCW	<u>31.320.675</u>	<u>27.190.235</u>	<u>27.922.855</u>
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	589.497	467.882	466.755
3.2.2.3. Overige overheden	–	–	–
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>589.497</u>	<u>467.882</u>	<u>466.755</u>
3.5. Overige baten			
3.5.01. Opbrengst verhuur	101.835	126.500	125.336
3.5.02. Detachering personeel	480.644	730.000	172.292
3.5.04. Sponsoring	–	1.000	–
3.5.05. Ouderbijdragen	38.166	75.000	61.207
3.5.10. Overige	<u>181.353</u>	<u>67.000</u>	<u>187.527</u>
Totaal overige baten	<u>801.998</u>	<u>999.500</u>	<u>546.362</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten Stichting Klasse

	2022	Begroting 2022	2021
4. Lasten			
4.1. Personele lasten			
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	18.970.927	23.418.245	15.981.735
4.1.1.2. Sociale lasten	2.539.306	-	2.222.395
4.1.1.3. Premies Participatiefonds	237.894	-	476.504
4.1.1.4. Premies Vervangingsfonds	39.053	-	55.355
4.1.1.5. Pensioenlasten	<u>2.814.540</u>	<u>-</u>	<u>2.735.966</u>
Totaal lonen en salarissen	24.601.720	23.418.245	21.471.955
4.1.2. Overige personele lasten			
4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	245.044	270.000	252.533
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	817.852	390.000	768.928
4.1.2.3. Overige	<u>1.250.457*</u>	<u>930.600</u>	<u>1.037.040</u>
Totaal overige personele lasten	2.313.353	1.590.600	2.058.501
4.1.3. Af: Ontvangen vergoedingen			
4.1.3.3. Overige uitkeringen, die de personeelslasten verminderen	<u>-178.707</u>	<u>-100.000</u>	<u>-212.826</u>
Totaal personele lasten	<u>26.736.366</u>	<u>24.908.845</u>	<u>23.317.630</u>
Per 31-12-2022 waren er 329 FTE in dienst (31-12-2021: 294 FTE) en in buitenland geen medewerkers werkzaam.			
4.2. Afschrijvingskosten			
4.2.2. Afschrijvingskosten Materiële vaste activa			
4.2.2.1 Afschrijvingen gebouwen en terreinen	6.175	16.000	18.225
4.2.2.2 Afschrijvingen inventaris en apparatuur	491.602	455.941	363.437
4.2.2.3 Afschrijvingen andere vaste bedrijfsmiddelen	201.829	140.000	137.295
4.2.2.0 Afschrijvingen correctie	<u>-</u>	<u>50.000</u>	<u>3.771</u>
Totaal afschrijvingen materiële vaste activa (inclusief desinvesteringen 2020)	<u>699.606</u>	<u>661.941</u>	<u>522.728</u>
Totaal afschrijvingen	<u>699.606</u>	<u>661.941</u>	<u>522.728</u>
4.3. Huisvestingslasten			
4.3.1. Huurlasten	93.315	160.000	145.194
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	276.219	230.000	250.160
4.3.4. Energie en water	301.129	304.000	300.081
4.3.5. Schoonmaakkosten	704.243	599.000	637.361
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	98.994	119.350	110.243
4.3.7. Dotatie voorziening onderhoud	427.370	441.055	411.308
4.3.8. Overige huisvestingslasten *)	<u>107.715</u>	<u>62.000</u>	<u>54.847</u>
Totaal huisvestingslasten	<u>2.008.985</u>	<u>1.915.405</u>	<u>1.909.193</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten Stichting Klasse

	2022	Begroting 2022	2021
4.4. Overige instellingslasten			
4.4.1. Administratie- en beheerslasten			
– Administratie	244.363	205.250	214.636
– Accountant	44.762	29.040	25.410
– Abonnementen	18.325	25.000	27.739
– Telefoon	28.363	20.000	23.488
– Kopieer en drukwerkkosten	82.794	60.000	75.555
– Overige kosten	<u>151.912</u>	<u>112.000</u>	<u>159.386</u>
Totaal administratie- en beheerslasten	570.519	451.290	526.214
4.4.2. Inventaris en apparatuur			
– Onderhoud / kleine aanschaffingen	<u>354.846</u>	<u>307.500</u>	<u>288.517</u>
Totaal inventaris en apparatuur	354.846	307.500	288.517
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen			
– Leermiddelen	901.035	736.000	772.994
– Activiteiten	135.100	90.000	69.030
– Culturele vorming	20.931	55.000	14.608
– Overige kosten	<u>34.743</u>	<u>20.000</u>	<u>34.005</u>
Totaal leer- en hulpmiddelen	1.091.809	901.000	890.637
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen			
	–	5.000	7.047
4.4.5. Overige			
– MR/OR	9.332	15.000	5.934
– Raad van Toezicht	23.431	35.000	24.509
– Overige lasten	<u>175.311</u>	<u>356.000</u>	<u>154.898</u>
Totaal overige	208.074	406.000	185.341
Totaal overige instellingslasten	<u>2.225.248</u>	<u>2.070.790</u>	<u>1.897.756</u>
* Voor een nadere uiteenzetting van de overige kosten opgenomen onder 4.1.2.3, 4.3.8, 4.4.1 en 4.4.5 verwijzen wij u naar de opgenomen bijlage aan het eind van dit document.			
In het boekjaar zijn de volgende bedragen, inclusief BTW, aan accountants-honoraria voor Horlings ten laste van het resultaat gebracht:			
Accountantskosten	<u>44.762</u>	<u>29.040</u>	<u>25.410</u>
Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountants-organisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). In de accountantskosten is een bedrag van € 0,- euro opgenomen voor advieswerkzaamheden (2020: € 0,-) en een bedrag van € 0 voor andere controlewerkzaamheden (2020: € 0)			
	2022	Begroting 2022	2021
5. Financiële baten en lasten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	546	–	–
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	<u>-17.006</u>	<u>-30.000</u>	<u>-24.422</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-16.460</u>	<u>-30.000</u>	<u>-24.422</u>

Overzicht verbonden partijen

Per 31 december 2022 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:		
Naam (Overige verbonden partijen)	Juridische vorm	Code activiteiten
Stichting Samenwerkingsverband PO Midden Holland te Gouda	Stichting	4
Samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek te Gouda	Stichting	4
Stichting Passenderwijs te Woerden	Stichting	4
Stichting Federatief te Gouda	Stichting	4
Stichting de Groeiling	Stichting	4
Stichting De Vier Windstreken	Stichting	4
Stichting MFA's de Wiericke	Stichting	4
Stichting Gebouwen Beheer te Woerden	Stichting	4
VVE Brede school Harmelen te Scherpenzeel	Vereniging	4
VVE Clematislaan	Vereniging	4
VVE Park Triangel	Vereniging	4
Quadrant Kindercentra	Stichting	4
Junis Kinderopvang	Stichting	4
Kindcentrum de Schaapskooi	Stichting	4
Partou Kinderopvang	B.V.	4
Kindercentra Midden-Nederland Kind & Co	Stichting	4
Gemiva	Stichting	4
Brede school	Stichting	4
RTC Transvita	Stichting	4
NOLAI (onderdeel van Radboud Universiteit)	Stichting	4
SIVON	Coöperatie	4
Stichting Kunstzinnige Vorming Woerden (KUVVO)	Stichting	4
PO-raad	Vereniging	4
Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige		

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

WNT Algemeen Stichting Klasse

	01-01-2022 t/m 31-12-2022 Enkelvoudig Realisatie
Complexiteitspunten	
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	4
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	4
Totaal aantal complexiteitspunten	11
<i>Bezoldigingsklasse</i>	
	D
<i>Bezoldigingsmaximum</i>	168.000
<i>Afwijkende bezoldigingsklasse</i>	n.v.t.
<i>Afwijkend bezoldigingsmaximum</i>	n.v.t.
<i>Toelichting op de WNT</i>	n.v.t.
<i>Afgeleid zijn:</i>	
<i>Bezoldigingsmaximum voorzitter RvT 15%</i>	25.200
<i>Bezoldigingsmaximum overige RvT-leden 10%</i>	16.800

WNT-verantwoording 2022

Stichting Klasse

De WNT is van toepassing op Stichting Klasse.
Het voor Stichting Klasse toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 168.000,-

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2022

<i>bedragen x € 1</i>	F. Tigges	C.C. Wieman	C.C. Wieman	H.G. Boswerger
Functiegegevens	voorzitter CvB	voorzitter CvB	lid CvB	lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1-2022 t/m 30-4-2022	1-5-2022 t/m 31-12-2022	1-1-2022 t/m 30-4-2022	1-6-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	46.718	75.153	33.588	61.440
Beloningen betaalbaar op termijn	7.390	11.864	5.932	12.040
<i>Subtotaal</i>	<i>54.108</i>	<i>87.017</i>	<i>39.520</i>	<i>73.480</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	56.000	112.000	56.000	98.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Bezoldiging	54.108	87.017	39.520	73.480
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021

<i>bedragen x € 1</i>	F. Tigges	C.C. Wieman
Functiegegevens	voorzitter CvB	lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	116.402	92.612
Beloningen betaalbaar op termijn	21.944	18.862
<i>Subtotaal</i>	<i>138.346</i>	<i>111.474</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	163.000	163.000
Bezoldiging	138.346	111.474

WNT Topfunctionarissen Stichting Klasse

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.
Niet van toepassing.

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Gegevens 2022 – deel 1

<i>bedragen x € 1</i>	M.P. Angenent	J.J. Kraeima	B. Zoodsma	J.J. Kraeima
Functiegegevens	Voorzitter	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1-2022 t/m 31-7-2022	1-8-2022 t/m 31-12-2022	1-1-2022 t/m 31-7-2022	1-1-2022 t/m 31-7-2022
Bezoldiging				
Bezoldiging	3.500	2.500	2.333	2.333
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	14.700	10.500	9.800	9.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Bezoldiging	3.500	2.500	2.333	2.333
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021 – deel 1

<i>bedragen x € 1</i>	M.P. Angenent	J.J. Kraeima	B. Zoodsma	M.E.C. Leyte-Smeets
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021	1-1-2021 t/m 31-7-2021
Bezoldiging				
Bezoldiging	6.000	4.000	4.000	2.333
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.450	16.300	16.300	9.508

Gegevens 2022 – deel 2

<i>bedragen x € 1</i>	P.H.J. Vrancken	J.M.H. de Heij	R. Looije	S.J. Keulen
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1-2022 t/m 31-12-2022	1-1-2022 t/m 31-12-2022	1-9-2022 t/m 31-12-2022	1-9-2022 t/m 31-12-2022
Bezoldiging				
Bezoldiging	4.000	4.000	1.333	1.333
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.800	16.800	5.600	5.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Bezoldiging	4.000	4.000	1.333	1.333
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021 – deel 2

<i>bedragen x € 1</i>	P.H.J. Vrancken	J.M.H. de Heij
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021
Bezoldiging		
Bezoldiging	4.000	1.667
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.300	6.792

WNT Topfunctionarissen

Stichting Klasse

WNT

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Niet van toepassing.

Tabel 1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt, voor al zijn functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing.

Tabel 1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800.

Niet van toepassing.

Tabel 1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Niet van toepassing.

Tabel 2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Niet van toepassing.

Tabel 3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Niet van toepassing.

Bestemming resultaat

Stichting Klasse

Bestemming van het exploitatiesaldo	
Het resultaat over 2022 wordt als volgt verdeeld:	
Resultaat exploitatie 2022:	<u>1.025.505</u>
Resultaatverdeling:	
Algemene reserve:	725.505
Bestemmingsreserve 'De Carroussel'	<u>300.000</u>
	<u>1.025.505</u>

Gebeurtenissen na de balansdatum

Stichting Klasse

Gebeurtenissen na balansdatum

Het College van Bestuur van Stichting Federatief heeft op 15 februari 2023 haar besluit genomen om per 1 april 2023 KC Ontdekkingsreizigers bestuurlijk over te nemen van De Groeiling. Dit besluit is op 27 februari goedgekeurd door de Raad van Toezicht van Stichting Federatief. Op 22 februari 2023 heeft de Raad van Toezicht van De Groeiling haar goedkeuring gegeven aan het College van Bestuur van De Groeiling om KC Ontdekkingsreizigers over te dragen aan Stichting Federatief. De Nederlandse Katholieke Scholenraad heeft hier voorafgaand op 1 februari 2023 haar goedkeuring gegeven voor deze overdracht. Alle betrokken partijen De Groeiling, De Vier Windstreken, Klasse en Federatief hebben besloten om bij de overdracht per 1 april 2023 ook de bijbehorende middelen van KC Ontdekkingsreizigers met een totaal van € 380.000 over te dragen naar Stichting Federatief.

Na 1 april 2023 zal de rekening courant verhouding tussen de drie schoolbesturen De Groeiling, De Vier Windstreken en Klasse afgewikkeld worden. Naar verwachting zal deze afwikkeling een verwachte bijdrage van ruim € 50.000 in 2023 betekenen voor De Groeiling.

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Klasse

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Klasse te Gouda gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Klasse op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Klasse zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 25 mei 2023
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

 T.W.

Digitaal ondertekend door Tim Willems

T. Willems AA

Ondertekening jaarrekening 2022 Stichting Klasse

Gouda, 25 mei 2023

C.C. Wieman
voorzitter college van bestuur

J.J. Kraeima
voorzitter raad van toezicht

P.H.J. Vrancken
vicevoorzitter raad van toezicht

J.H.M. de Heij
lid raad van toezicht

S.J. Keulen
lid raad van toezicht

R. Looije
lid raad van toezicht

Bijlagen

Bijlage 1: Onderwijssubsidies Gemeente OAB 2022

Bijlage Onderwijssubsidies Gemeente OAB 2022

Onderdeel van post 3.2.2.2.

Subsidiegever	Kenmerk Subsidiant	Datum	BRIN	School	Subsidie	Tijdvak	Loonkosten	Verantw. Mat.kosten	Totaal verantw.	Ontvangen subsidie	Eerder verantw.	Restant Subsidie
Gem. Gouda	1321176	16-11-2021	15AN	Wereldwijs	Schakelklas	2022	91.394,00	-	91.394,00	86.320,00	-	-
Gem. Gouda	1321347	17-11-2021	15AN3	Vindingrijk	Schakelklas	2022	70.239,00	-	70.239,00	64.740,00	-	-
Gem. Gouda	1321353	16-11-2021	15X0	Kas	Schakelklas	2022	94.078,00	-	94.078,00	86.320,00	-	-
Gem. Gouda	1320012	16-11-2021	15X02	Schateiland	Schakelklas	2022	26.004,00	-	26.004,00	21.580,00	-	-
Gem. Gouda	1321334	17-11-2021	22KD	Palet	Schakelklas	2022	47.807,00	-	47.807,00	43.160,00	-	-
				Totaal	Onderwijssubsidies OAB		329.522,00	-	329.522,00	302.120,00	-	-

Toelichting:

Alle verantwoorde loonkosten en materiele kosten zijn besteed conform de subsidiebeschikkingen.

Bijlagen

Bijlage 2: Uitsplitsing overige vorderingen, overige schulden en overige kosten

1.2.2.10 Overige vorderingen

Omschrijving	2022	2021
Uitkering verzekeraar WGA uitkeringen	-	-
Doorberekeningen huisvesting	-	16.394
Detacheringen	312.081	22.031
UWV evt. transitievergoedingen zieken	46.553	37.235
EHK declaraties	-	205.269
Loonregres	-	42.879
Overig	546	18.335
Totaal	359.180	342.143

2.4.12 Overige kortlopende schulden

Omschrijving	2022	2021
Salarissen	89.628	13.252
Accountantskosten	34.500	22.457
Diverse crediteurenfacturen overlopend	86.282	285.744
Overige schulden		30.103
Tussenschoolse opvang	127.396	48.181
Ouderraad	55.531	17.834
Nog te besteden giften	25.443	18.655
Door te betalen subsidie Gelijke Kansen	-	36.019
RC met De 4 Windstreken	2.984	2.984
RC met De Groeiling	2.984	2.984
RC met De Groeiling en De 4 Windstreken	-	65.000
Totaal	424.748	543.214

4.1.2.3. Overige personele lasten

Omschrijving	2022	2021
Scholingskosten	482.276	362.116
Arbodienst	76.784	88.968
Kantinekosten	61.074	41.254
Reis- en verblijfkosten	27.407	14.061
Jubilea	16.892	11.852
WGA-verzekering	116.409	119.603
GOVAK-gelden	15.678	15.530
Vrijwilligersvergoeding	18.283	15.546
Overige personeelskosten	435.654	115.847
Totaal	1.250.457	784.777

Bijlage 2: Uitsplitsing overige vorderingen, overige schulden en overige kosten

4.3.8. Overige huisvestingslasten

Omschrijving	2022	2021
Afvoer afval	7.167	30.303
Beveiliging	41.388	7.100
Overige huisvestingslasten (o.a. verhuiskosten)	59.160	15.402
Totaal	107.715	52.805

4.4.1 Overige administratie- en beheerslasten

Omschrijving	2022	2021
Bankkosten	5.733	4.088
Juridische kosten en overige dienstverlening	32.034	29.351
Contributie besturenorganisatie	14.641	13.830
Kantoorbenodigdheden	6.293	3.555
Portikosten	3.963	3.313
Verzekeringen	12.991	10.777
PR	70.436	88.421
Representatiekosten	5.821	6.003
Totaal	151.912	159.338

4.4.5. Overige lasten

Omschrijving	2022	2021
Kosten aanbesteding	-	-1.973
Overdracht MI Ontdekkingsreizigers	-	122.000
Kerstattentie		
Overige kosten	134.993	-13.752
Totaal	134.993	106.275

stichtingklasse.nl

Stichting Klasse
Middenmolenlaan 68a, 2807 EC Gouda
0182-622711
info@stichtingklasse.nl